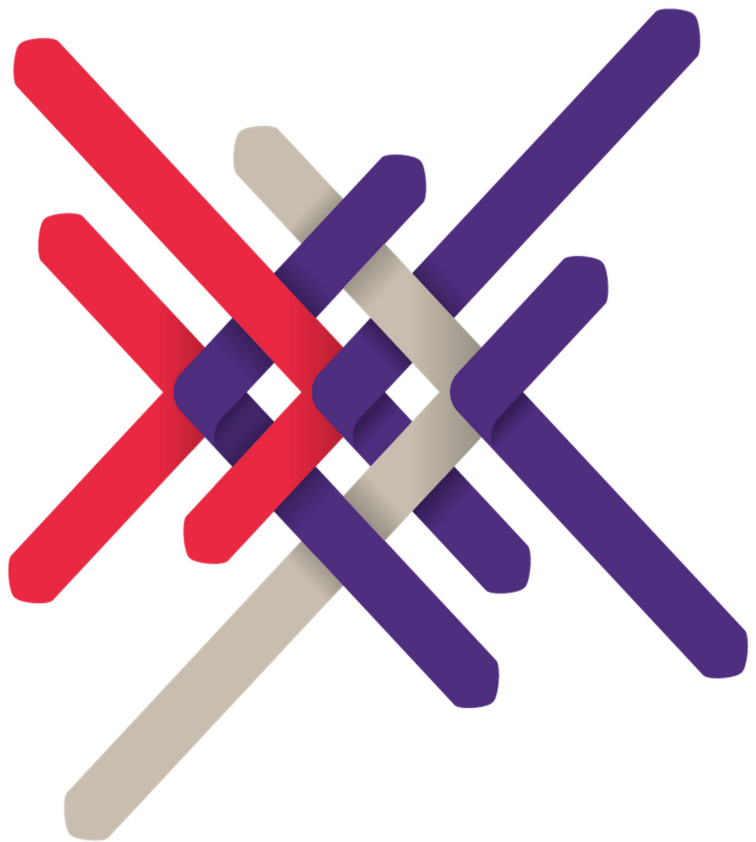

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«ԼԻԳԱ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ապահովագրական փակ
բաժնետիրական ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2022թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	10
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ

ՀՀ, ք. Երևան 0015
Երևան Պլազա
Բիզնես Կենտրոն
Գրիգոր Լուսավորիչ 9
Հ. + 374 10 500 964

Grant Thornton CJSC

Yerevan Plaza Business Center
9 Grigor Lusavorich street
0015 Yerevan, Armenia
T + 374 10 500 964

«ԼԻԳԱ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ապահովագրական փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետիրոջը և խորհրդին.

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԼԻԳԱ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ապահովագրական փակ բաժնետիրական ընկերության (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ՄՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ «*Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար*» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «*Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի*» (ՀԷՄՄ կանոնագիրք), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՄ կանոնների և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող էթիկայի պահանջների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին վերահսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ

սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Բացի այդ, մենք.

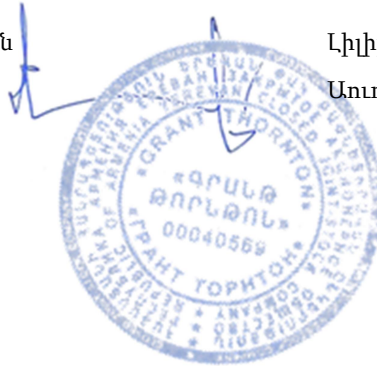
- Որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին վերահսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու և ոչ թե Ընկերության ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք

եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:

- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Արմեն Հովհաննիսյան
Տնօրեն

Լիլիթ Բաղդասարյան
Աուդիտի պատասխանատու

25 ապրիլի 2023թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
<i>Ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	6	517,215	356,942
Գույքվիլ	7	591,093	687,317
Այլ ակտիվներ	8	130,928	139,253
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով		-	105,494
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ	9	369,600	413,788
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	10	2,064,894	1,542,619
Վերաապահովագրական ակտիվներ	17	2,487,304	2,783,394
Տրամադրված փոխառություններ	11	19,740	7,000
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	12	97,547	94,856
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումներ	13	1,377,704	1,467,852
Ավանդներ բանկերում	14	10,331,291	8,366,907
Դրամական միջոցներ	15	618,470	920,870
Ընդամենը՝ ակտիվներ		18,605,786	16,886,292
<i>Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ</i>			
<i>Սեփական կապիտալ</i>			
Բաժնետիրական կապիտալ	16	3,983,000	3,983,000
Էմիսիոն եկամուտ		465,346	465,346
Գլխավոր պահուստ		53,133	53,133
Զբաղխված շահույթ		2,520,106	1,836,926
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		7,021,585	6,338,405

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	Մանր.	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
<i>Պարտավորություններ</i>			
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ	17	8,514,805	8,496,537
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	18	1,123,359	601,226
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	20	175,356	157,996
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		80,542	-
Ապահովագրության գծով ստացված կանխավճարներ		684,356	478,396
Այլ պարտավորություններ	19	1,005,783	813,732
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		11,584,201	10,547,887
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		18,605,786	16,886,292

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2023թ. ապրիլի 25-ին՝

Գագիկ Գրիգորյան

Արմինե Զաքարյան

Գործադիր տնօրեն

Գլխավոր հաշվապահ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների
բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 74-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ
մեկտեղ:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2022թ.	2021թ.
Ապահովագրավճարների գծով համախառն հասույթ	21	14,689,699	12,899,762
Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	21	(2,183,062)	(1,922,836)
Ապահովագրավճարների գծով զուտ հասույթ		12,506,637	10,976,926
Համախառն հատուցումներ	22	(7,972,987)	(10,070,231)
Համախառն հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը	22	79,790	1,735,320
Զուտ ապահովագրական հատուցումներ		(7,893,197)	(8,334,911)
Սուբրոզացիայի գծով եկամուտ		320,161	177,453
Զեռքբերման ծախսեր	23	(1,013,771)	(973,851)
Վերաապահովագրության միջնորդավճարների գծով եկամուտ	24	85,820	94,490
Այլ ապահովագրական եկամուտ		9,583	107,321
Այլ ապահովագրական ծախսեր	25	(844,202)	(894,079)
Այլ ապահովագրական պահուստների հակադարձում	17	176	609
Ապահովագրական գործունեության արդյունքներ		3,171,207	1,153,958
Զուտ առևտրային եկամուտ	26	58,552	60,476
Ներդրումային եկամուտ	27	838,506	764,535
Այլ եկամուտ		7,407	7,811

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

		2022թ.	2021թ.
Հիմնական միջոցների մաշվածություն և ոչ նյութական ատիվների ամորտիզացիա	6	(191,991)	(182,475)
Գուղվիլի արժեզրկում	7	(96,224)	-
Այլ ծախսեր	28	(2,819,104)	(2,481,506)
Արժեզրկման ծախս	29	(139,451)	(120,420)
Արտարժույթային գործառնություններից գուտ օգուտ/(վնաս)		(6,207)	31,489
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը		822,695	(766,132)
Շահութահարկի գծով ծախս	20	(139,515)	(60,408)
Տարվա շահույթ/(վնաս)		683,180	(826,540)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար		683,180	(826,540)

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 74-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,983,000	465,346	53,133	2,663,466	7,164,945
Տարվա վնաս	-	-	-	(826,540)	(826,540)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	(826,540)	(826,540)
Հաշվեկշիռը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,983,000	465,346	53,133	1,836,926	6,338,405
Տարվա շահույթ	-	-	-	683,180	683,180
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	683,180	683,180
Հաշվեկշիռը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,983,000	465,346	53,133	2,520,106	7,021,585

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 74-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2022թ.	2021թ.
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Ստացված ապահովագրավճարներ	14,672,743	12,543,160
Փոխանցված վերաապահովագրավճարներ	(1,306,625)	(1,179,818)
Վերաապահովագրողներից ստացված գումարներ	109,305	1,052,229
Ապահովագրական հատուցումներ	(8,386,658)	(9,403,613)
Վճարումներ մատակարարներին	(480,714)	(492,017)
Վճարումներ աշխատակիցներին	(1,410,928)	(1,187,177)
Միջնորդավճարներ	(556,999)	(612,082)
Հարկերի վճարում, բացառությամբ շահութահարկի	(463,062)	(539,926)
Ստացված տոկոսներ	825,096	983,567
Գործառնական այլ գործունեությունից մուտքեր	1,375,529	1,214,286
Գործառնական այլ գործունեությունից ելքեր	(2,441,144)	(2,240,240)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	1,936,543	138,369
Վճարված շահութահարկը	(23,500)	(132,500)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	1,913,043	5,869
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների առք	(107,513)	(74,057)
Մուտքեր հիմնական միջոցների վաճառքից	-	5,462
Փոխառությունների (տրամադրում)/մարում	(12,740)	240,000
Առևտրային արժեթղթերի վաճառք	-	57,945
Ավանդների (ներդրում)/ մարում	(1,964,384)	252,460
Ներդրումային գործունեությունից ստացված/ (գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ	(2,084,637)	481,810

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	2022թ.	2021թ.
<i>Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարումներ	(102,947)	(79,570)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(102,947)	(79,570)
Դրամական միջոցների զուտ աճ/(նվազում)	(274,541)	408,109
Դրամական միջոցներ տարեսկզբի դրությամբ	920,870	559,552
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(27,859)	(46,791)
Դրամական միջոցներ տարեվերջի դրությամբ (Օանոթ. 15)	618,470	920,870

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 74-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«ԼԻԳԱ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» Ապահովագրական ՓԲԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնվել է 2008 թվականին «ՌՈՍԳՈՍՏՏՐԱԽ ԱՐՄԵՆԻԱ» անվանմամբ և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ապահովագրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Ընկերությունը գրանցվել է 20.05.2008թ.-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից տրված N0009 արտոնագրային համարով: 2022 թվականի դեկտեմբերին Ընկերությունը վերանվանվել է «ԼԻԳԱ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ապահովագրական փակ բաժնետիրական ընկերության:

Ընկերությունը 11.06.2013թ. ստացել է նաև ոչ կյանքի վերաապահովագրության լիցենզիա (համար 0004) և 2014թ.-ից ի վեր կնքում է վերաապահովագրության պայմանագրեր:

Ընկերությունը զբաղվում է ընդհանուր ապահովագրական գործունեությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում: Ընկերության կողմից կնքվող ապահովագրական պայմանագրերի հիմնական տեսակներն են՝ դժբախտ պատահարներից, առողջության, ցամաքային տրանսպորտի, փոխադրվող գույքի (բեռների), հրդեհից և բնական աղետներից, ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության, ֆինանսական վնասների, ընդհանուր պատասխանատվության, արտասահման մեկնողներին աջակցության ապահովագրությունը: Բացի այդ Ընկերությունն իրականացնում է օդանավերի և ջրային փոխադրամիջոցների, ինչպես նաև դրանց օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն:

2010թ. Ընկերությունը հանդիսանում է Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն իրականացնող ընկերություններին բյուրոյի (այսուհետ՝ Բյուրո) անդամ և կնքում է ԱՊՊԱ պայմանագրեր:

Ընկերության գլխավոր գրասենյակը և մասնաճյուղերը գտնվում են Երևան քաղաքում և ՀՀ մարզերում: Ընկերության գործակալական ցանցի միջոցով ապահովագրական ծառայությունները հասանելի են ՀՀ ողջ տարածքում:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության աշխատակիցների ընդհանուր թվաքանակը 291-ն էր (2021թ. 307):

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հյուսիսային պողոտա 1, Երևան, ՀՀ, 0001:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում, և Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից:

2022թ. փետրվարից շարունակվող ռուս-ուկրաինական պատերազմը էական ազդեցություն է ունեցել ինչպես հակամարտող երկրների, այնպես էլ համաշխարհային տնտեսության վրա: Շատ առաջատար երկրներ և տնտեսական միություններ հայտարարել են Ռուսաստանի՝ ներառյալ ռուսական բանկերի, Ռուսաստանի ազգային վերաապահովագրական ընկերության, այլ կազմակերպությունների և անհատների դեմ տնտեսական խիստ պատժամիջոցների մասին:

Պատերազմը դեռ շարունակվում է, բայց արդեն հանգեցրել է հումանիտար ճգնաժամի և հսկայական տնտեսական կորուստների Ուկրաինայում, Ռուսաստանում և այլ երկրներում:

Ուկրաինան և Ռուսաստանը հանդիսանում են Հայաստանի կարևոր առևտրային գործընկերներ, և Հայաստանի գործարար միջավայրը անմասն չի մնացել այս ազդեցությունից:

Ռազմական գործողությունները դեռ չեն դադարել և պատժամիջոցների ցանկը շարունակաբար փոփոխվում և ընդլայնվում է, ուստի անհնար է արժանահավատորեն գնահատել դրա վերջնական ազդեցությունը ինչպես Հայաստանի գործարար միջավայրի, այնպես էլ ընկերության գործունեության վրա:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության վրա՝ Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ընկերության ղեկավարությունը, շարունակաբար վերլուծում է տնտեսական իրավիճակը ներկա միջավայրում: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա կարող են տարբերվել Ընկերության ղեկավարության ներկա սպասումներից:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Ընկերությունը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Ընկերության հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա շահույթի կամ վնասի միջոցով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ընկերության գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Ընկերությունը: Ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Համադրելի տեղեկատվություն

Համադրելի տեղեկատվությունը վերադասակարգվել է՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի ներկայացման փոփոխությունների հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության ներկայացման փոփոխությունն ունեցել է հետևյալ ազդեցությունները.

Ոչ նյութական ակտիվների մնացորդն առանձնացվել է «Գուղվիլ և ոչ նյութական ակտիվներ» հոդվածից և ներկայացվել է «Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ» հոդվածի կազմում:

3.5 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2022թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որոնք ուժի մեջ են մտել, բայց դեռ կիրառելի չեն:

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2022թ., որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- «Մուտքեր նախքան նախատեսված օգտագործումը» (ՀՀՄՄ 16 փոփոխություններ)
- «Հղումներ հայեցակարգային հիմունքներին» (ՀՀՄՄ 3 փոփոխություններ)
- «Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսեր» (ՀՀՄՄ 37 փոփոխություններ):

3.6 Ընկերության կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

ՖՀՄՄ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

2014թ. հուլիսին Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը (ՀՀՄՄԽ) թողարկել է ՖՀՄՄ 9-ի («Ֆինանսական գործիքներ») վերջնական տարբերակը: ՖՀՄՄ 9-ը ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ: Այն փոխարինում է ՀՀՄՄ 39-ին («Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»)

2017թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՄԽ-ն թողարկել է Բացասական փոխհատուցմամբ կանխավճարի առանձնահատկությունները (ՖՀՄՄ 9 փոփոխություններ): Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ:

Ընկերությունը օգտվել է ՖՀՄՄ 9-ի և ՖՀՄՄ 9 փոփոխությունների կիրառումը մինչև 2023թ. հետաձգելու հնարավորությունից՝ համաձայն ՖՀՄՄ 4 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխության:

Ընկերությունը դեռ չի ավարտել ՖՀՄՄ 9-ի պահանջներին համապատասխան հաշվապահական գործընթացների վերանայման և ներքին վերահսկողության փոփոխությունների աշխատանքները, ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկման մոդելների մշակումը և ամփոփումը, ինչպես նաև կարող են փոփոխվել նոր հաշվապահական հաշվառման

քաղաքականությունը, կիրառված ենթադրությունները, դատողությունները և գնահատման մեթոդները մինչև Ընկերությունը կամփոփի իր առաջին տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք կներառեն սկզբնական կիրառման ամսաթիվը:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգում

ՖՀՄՍ 9-ը ներառում է ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման նոր մոտեցում, որը արտացոլում է այդ ակտիվների կառավարման համար օգտագործվող բիզնես մոդելը և դրանց հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերի առանձնահատկությունները:

ՖՀՄՍ 9-ը ֆինանսական ակտիվների համար ներառում է երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են վերը նշված դասերից մեկում: ՖՀՄՍ 9-ի կիրառմամբ դադարեցվում են ՀՀՄՍ 39-ով սահմանվող մինչև մարման ժամկետը պահվող, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի և իրական արժեքով՝ շահույթ կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների դասակարգումները:

ՖՀՄՍ 9-ը կանդրադառնա 01 հունվարի 2023թ-ի դրությամբ պահվող ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման վրա հետևյալ կերպ.

- Բանկերում ավանդները և դեբիտորական պարտքերը, որոնք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն դասակարգված են որպես վարկեր և դեբիտորական պարտքեր և չափվում են ամորտիզացված արժեքով, համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի ընդհանուր առմամբ նույնպես կչափվեն ամորտիզացված արժեքով,
- ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն վաճառքի համար մատչելի դասակարգված պարտքային գործիքները, համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի կչափվեն ամորտիզացված արժեքով, իրականացված արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI) կամ իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով (FVTPL)՝ կախված կոնկրետ հանգամանքներից:

2022թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դասակարգման և չափման գնահատումը պարտադիր չէ, որ կներկայացնի ազդեցությունը Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա այնպես, ինչպես կլինի 2023թ-ի հունվարի 1-ին, քանի որ ՖՀՄՍ 9-ը պահանջում է, որ բիզնես մոդելի գնահատումը կատարվի սկզբնական կիրառման օրվա դրությամբ գոյություն ունեցող փաստերի և հանգամանքների հիման վրա, որը Ընկերության համար հանդիսանալու է 2023թ-ի հունվարի 1-ը:

ՖՀՄՍ 9-ը հիմնականում պահպանում է ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման համար ՀՀՄՍ 39-ի ներկա պահանջները:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ի «կրած կորուստների» մոդելը՝ ապագայի վրա հիմնված «ակնկալվող պարտքային կորուստների» մոդելով: Նոր արժեզրկման մոդելի կիրառումը Ընկերությունից կպահանջի զգալի մասնագիտական դատողություններ, թե ինչպես են տնտեսական գործոնների փոփոխություններն ազդում հավանականությամբ կշռված ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա:

Ընկերությունը ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ կճանաչի ստորև նշված այն ֆինանսական գործիքների գծով, որոնք չեն հանդիսանում իրական արժեքով շահույթի և վնասի միջոցով հաշվառվող:

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

ՖՀՄՍ 9-ի արժեզրկման պահանջները բարդ են և կպահանջեն դեկավարության դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, հատկապես հետևյալ ոլորտներում.

- գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էական է աճել,
- ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մեջ կանխատեսվող մակրոտնտեսական տեղեկատվության ընդգրկում,
- պարտազանցման սահմանում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հիմնական մուտքային տարրերն են հանդիսանալու հետևյալ փոփոխականները.

- պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն (PD),
- կորուստ պարտազանցման դեպքում (LGD),
- պարտքի գումար պարտազանցման պահին (EAD):

Ընկերությունը այս ցուցանիշները կստանա արտաքին և ներքին վիճակագրական մոդելներից և այլ պատմական տվյալներից, որոնք օգտագործվում են կարգավորող մոդելներում: Կանխատեսվող տեղեկատվությունը արտացոլելու համար՝ դրանք կճշգրտվեն:

ՖՀՄՍ 9-ի ուժի մեջ մտնելու հետ կապված Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ամենաէական ազդեցությունն ակնկալվում է, որ կլինի արժեզրկման նոր պահանջների հետևանքով: ՖՀՄՍ 9-ի նոր արժեզրկման մոդելի կիրառումը կհանգեցնի ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկումից կորուստների ավելացմանը և փոփոխականությանը:

Անցումային դրույթներ

ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները կկիրառվեն հետադարձ, որպեսզի համապատասխանեն ՖՀՄՍ 17-ի անցումային դրույթներին: ՖՀՄՍ 9-ի ընդունման արդյունքում առաջացող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունները ճանաչվելու են 2022թ-ի հունվարի 1-ի դրությամբ չբաշխված շահույթում, իսկ 2022թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվությունները վերաներկայացվելու են:

ՖՀՄՍ 17, Ապահովագրության պայմանագրեր

ՖՀՄՍ 17-ը («Ապահովագրության պայմանագրեր») լույս է տեսել 2017թ. մայիսի 18-ին և ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: ՖՀՄՍ-ի 17-ը փոխարինում է ՖՀՄՍ 4-ին, որը թույլ է տալիս կազմակերպություններին ապահովագրական պայմանագրերի համար կիրառել հաշվապահական հաշվառման առկա փորձը: ՖՀՄՍ-ի 17-ը սկզբունքների վրա հիմնված միակ ստանդարտն է, որը կիրառվում է ապահովագրողի կողմից պահվող բոլոր տեսակի ապահովագրության պայմանագրերի, ներառյալ վերաապահովագրության պայմանագրերի հաշվապահական հաշվառման համար:

Հաշվապահական հաշվառման այս նոր ստանդարտն ընդգրկում է բոլոր տեսակի ապահովագրական պայմանագրերի ճանաչումն ու չափումը, ներկայացումը և բացահայտումը՝ անկախ դրանք թողարկող կազմակերպության տեսակից: ՖՀՄՍ 17-ի ընդհանուր նպատակն է ապահովել ապահովագրական գործունեության հետ կապված եկամուտների և ծախսերի թափանցիկությունը, ժամանակին և թափանցիկ կերպով արտացոլել տնտեսական փոփոխությունների ազդեցությունը և ավելի շատ տեղեկատվություն տրամադրել ապահովագրական գործունեության ընթացիկ և ապագա շահութաբերության մասին:

Համաձայն ՖՀՄՍ 17-ի ապահովագրական պայմանագրերի չափման երեք մոտեցումներն են՝

- Հիմնական մոտեցում,

- Ապահովագրական վճարի բաշխման մոտեցում,
- Փոփոխական վճարների մոտեցում:

Հիմնական մոտեցում

Հիմնական մոտեցման համաձայն՝ ապահովագրական պայմանագրերի խմբերի սկզբնական ճանաչումը և չափումը ներառում է՝

- Պայմանագրերի խմբի կատարման գծով դրամական հոսքերը (FCF), որը իրենից ներկայացնում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ռիսկով ճշգրտված ներկա արժեքը, որում հաշվի են առնված դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ առկա բոլոր գործող տեղեկությունները, որոնք համահունչ են դիտարկվող շուկայական տեղեկատվությանը, որին ավելացվում է (եթե արժեքը պարտավորություն է) կամ հանվում է (եթե արժեքը ակտիվ է),
- Պայմանագրերի խմբի չվաստակած շահույթի գումարը (պայմանագրային ծառայության մարժան (CSM)): Ապահովագրողները կարտացոլեն խմբի ապահովագրական պայմանագրերի գծով շահույթը այն ժամանակահատվածում, որի ընթացքում նրանք սրբամաղում են ապահովագրական ծածկույթը: Եթե պայմանագրերի խումբը հանդիսանում է կամ դառնում է ոչ շահութաբեր, կազմակերպությունը պետք է անմիջապես ճանաչի վնասը:

Հիմնական մոտեցման համաձայն՝ ապահովագրական պայմանագրերի հետագա չափումը ներառում է՝

- Պայմանագրերի խմբի կատարման մնացորդային ծածկույթի գծով պարտավորություն, որն իրենից ներկայացնում է կազմակերպության գումար վճարելու պարտավորությունը և գումար ստանալու իրավունքը՝ կապված տեղի չունեցած ապահովագրական իրադարձությունների և չմատուցված ծառայության հետ,
- Պայմանագրերի խմբի կատարման կրած պահանջների գծով պարտավորություն, որն իրենից ներկայացնում է կազմակերպության պարտականությունը՝ ուսումնասիրել և վճարել՝
 - i. վավեր պահանջներ ապահովագրված դեպքերի համար, որոնք արդեն տեղի են ունեցել,
 - ii. վավեր պահանջներ ապահովագրված դեպքերի համար, որոնք տեղի են ունեցել, բայց որոնց համար պահանջները չեն ներկայացվել,
 - iii. այլ ապահովագրական ծախսեր, և
 - iv. արդեն իսկ մատուցված ծառայությունների հետ կապված գումարներ:

Մնացորդային ծածկույթի գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքում կատարված փոփոխությունների գծով ճանաչվում է՝

- ապահովագրական հասույթ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում մատուցված ծառայությունների արդյունքում մնացորդային ծածկույթի գծով պարտավորության նվազման դեպքում,
- ապահովագրական ծառայության ծախսեր՝ անբարենպաստ պայմանագրերի խմբերի գծով վնասների և այդպիսի վնասների հակադարձումների դեպքում,
- ապահովագրության գծով ֆինանսական եկամուտներ կամ ծախսեր՝ փողի ժամանակային արժեքի ազդեցության և ֆինանսական ռիսկի ազդեցության դեպքում:

Կրած պահանջների գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքում կատարված փոփոխությունների գծով ճանաչվում է՝

- ապահովագրական ծառայության ծախսեր՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում կրած պահանջների և ծախսերի հետևանքով պարտավորության աճի դեպքում,
- ապահովագրական ծառայության ծախսեր՝ պայմանագրի կատարման գծով դրամական հոսքերում հետագա ցանկացած փոփոխությունների դեպքում՝ կապված կրած պահանջների և կրած ծախսերի հետ,
- ապահովագրության գծով ֆինանսական եկամուտներ կամ ծախսեր՝ փողի ժամանակային արժեքի ազդեցության և ֆինանսական ռիսկի ազդեցության դեպքում:

Ապահովագրական վճարի բաշխման մոտեցում

Ապահովագրական վճարի բաշխման մոտեցումը կիրառել է միայն այն դեպքում, երբ

- խմբի յուրաքանչյուր պայմանագրի ծածկույթի ժամանակաշրջանը փոքր կամ հավասար է 12 ամսի,
- պարզեցումը կհանգեցնի խմբի մնացորդային ծածկույթի գծով պարտավորության չափմանը, որն էականորեն չի տարբերվի հիմնական մոտեցումից:

Ապահովագրական վճարի բաշխման մոտեցման դեպքում սկզբնական ճանաչման պահին մնացորդային ծածկույթի գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը իրենից ներկայացնում է՝

- ապահովագրական վճարներ՝ ստացված սկզբնական ճանաչման պահին, եթե այդպիսիք առկա են,
- հանած այդ պահի դրությամբ ապահովագրության ձեռքբերման հետ կապված դրամական հոսքերը, բացառությամբ, եթե կազմակերպությունը նախընտրել է այդ վճարումները ճանաչել որպես ծախս,
- գումարած կամ հանած ապահովագրության ձեռքբերման հետ կապված դրամական հոսքերի գծով ճանաչված ակտիվի կամ պարտավորության՝ այդ ամսաթվի դրությամբ ապաճանաչումից առաջացող ցանկացած գումար:

Ապահովագրական վճարի բաշխման մոտեցման դեպքում մնացորդային ծածկույթի գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը հետագա յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներառում է պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ

- գումարած ժամանակաշրջանի ընթացքում ստացված ապահովագրական վճարները,
- հանած ապահովագրության ձեռքբերման հետ կապված դրամական հոսքերը,
- գումարած ապահովագրության ձեռքբերման հետ կապված դրամական հոսքերի ամորտիզացիային առնչվող ցանկացած գումար, որը հաշվետու ժամանակաշրջանում ճանաչվել է որպես ծախս,
- գումարած ֆինանսավորման բաղադրիչի գծով ցանկացած ճշգրտում,
- հանած այդ ժամանակաշրջանում տրամադրված ծածկույթի գծով որպես ապահովագրական հասույթ ճանաչված գումար,
- հանած ցանկացած ներդրումային բաղադրիչ, որը վճարվել կամ փոխանցվել է կրած պահանջների գծով պարտավորությանը:

Փոփոխուն վճարների մոտեցում

Փոփոխական վճարների մոտեցում ուղղակի մասնակցության հայտանիշներով ապահովագրության պայմանագրերի համար նախատեսված մոտեցում է և հիմնականում ներառում է կյանքի ապահովագրության պայմանագրեր: Ընկերությունը չի նախատեսում կիրառել այս մոտեցումը:

Այս պիստով, ՖՀՄՍ 17-ը ներկայացնում է ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունների չափման տարբեր մոտեցումներ: Ակնկալվում է, որ ընկերության կողմից կնքված ապահովագրական պայմանագրերի մոտավորապես 90%-ի համար 2023 թվականին կկիրառվի ապահովագրական վճարների բաշխման մոտեցումը, քանի որ դրանք կարճաժամկետ ապահովագրության պայմանագրեր են:

Անցումային դրույթներ

Ընկերությունը ակնկալում է, որ ՖՀՄՍ 17-ի կիրառումը լիովին հետընթաց հիմունքներով անիրագործելի կլինի, քանի որ ապահովագրության պայմանագրերի ոչ բոլոր պատմական տվյալներն են արժանահավատորեն հասանելի: Հետևաբար, Ընկերությունն ակնկալում է, որ կկիրառի անցման փոփոխված հետադարձ մոտեցումը, ինչպես նկարագրված է ՖՀՄՍ 17-ում:

Ընկերությունը դեռևս գտնվում է ՖՀՄՍ 17-ի ներդրման գործընթացում: Քանի որ ստանդարտի կիրառման պրակտիկան, SS լուծումները և մեկնաբանությունները դեռևս մշակման փուլում են, դրա ներդրման հավանական ազդեցությունը մնում է անորոշ: Ղեկավարությունն ակնկալում է թարմացումներ տրամադրել ՖՀՄՍ 17-ի հնարավոր ազդեցության վերաբերյալ 2023 թվականի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում: Ընկերությունը կամփոփի վերջնական ազդեցությունը իր առաջին տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններում, որոնք կներառեն սկզբնական կիրառման ամսաթիվը:

Այլ ՖՀՄՍ փոփոխություններ

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

- *«Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ» (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ),*
- *Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8 փոփոխություններ),*
- *Վարձակալության գծով պարտավորությունը վաճառք և հետադարձ վարձակալությամբ գործարքներում (ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ),*
- *Կովենանտով ոչ ընթացիկ պարտավորություններ (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ)*
- *Մեկ գործարքի հետ կապված ակտիվների և պարտավորությունների հետսաձգված հարկ:*

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Ապահովագրության պայմանագրեր

Ապահովագրության պայմանագիր է համարվում այն պայմանագիրը, համաձայն որի կողմերից մեկը (ապահովագրողը) պայմանագրի մյուս կողմից (ապահովադիրից) իր վրա է վերցնում նշանակալի ապահովագրական ռիսկ՝ համաձայնվելով հատուցել ապահովադիրին, եթե սահմանված անորոշ ապագա դեպքը (ապահովագրական պատահար) բացասաբար ազդի ապահովադիրի վրա: Ապահովագրական ռիսկը նշանակալի է այն և միայն այն դեպքում, եթե ապահովագրական պատահարը ցանկացած սցենարի (ընթացքի) դեպքում կարող էր ապահովագրողի կողմից նշանակալի լրացուցիչ հատուցումների վճարման պատճառ դառնալ, բացառությամբ այն սցենարների, որոնք չունեն կոմերցիոն բովանդակություն (այսինքն՝ գործարքի տնտեսական կողմի վրա նշմարելի ազդեցություն չունեն): Վերը նշված լրացուցիչ հատուցումները վերաբերում են այն գումարներին, որոնք գերազանցում են ապահովագրական պատահարի տեղի չունենալու դեպքում վճարվելիք գումարները:

Ապահովագրության պայմանագրերը կարող են նաև փոխանցել ֆինանսական ռիսկ: Ֆինանսական ռիսկը ստորև նշվածներից մեկի կամ մի քանիսի հնարավոր ապագա փոփոխության ռիսկն է՝ սահմանված տոկոսադրույք, ֆինանսական գործիքի գին, ապրանքի գին, արտարժույթի փոխարժեք, գների կամ դրույքների ինդեքս, վարկունակություն կամ վարկային ինդեքս կամ այլ փոփոխական՝ պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին:

Պայմանագիրը, որը բավարարում է ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը, մնում է որպես ապահովագրության պայմանագիր մինչև իր ժամկետի վերջը, նույնիսկ եթե ապահովագրության ռիսկը զգալիորեն կրճատվում է այդ ժամանակաշրջանի համար, մինչև բոլոր իրավունքները և պարտականությունները մարվում են, կամ դրանց գործողության ժամկետը լրանում է:

4.2. Ճանաչում և չափում

Համախառն ապահովագրավճարներ

Համախառն ապահովագրավճարներն ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր ստացվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Համախառն ապահովագրավճարները ընդգրկում են միջնորդներին վճարվելիք միջնորդավճարները, և չեն ներառում ապահովագրավճարների գծով հարկերը և այլ պարտադիր վճարները:

Չվաստակաձ ապահովագրավճարների պահուստ

Չվաստակաձ ապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված ապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է, որպես չվաստակաձ ապահովագրավճարների պահուստ:

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներն ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ծածկույթի ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր վճարվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են վկայագրի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Վերաապահովագրողներին փոխանցված չվաստակաձ ապահովագրավճարներ

Վերաապահովագրողներին փոխանցված չվաստակաձ վերաապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված վերաապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է՝ որպես չվաստակաձ ապահովագրավճարների համախառն պահուստում վերաապահովագրողների մասի փոփոխություն:

Համախառն հատուցումներ

Համախառն հատուցումները բաղկացած են ապահովադիրներին վճարված հատուցումներից, ապահովագրության պայմանագրերից բխող պարտավորությունների գնահատականների փոփոխություններից, կարգավորման ներքին և արտաքին ծախսերից: Հատուցումները ճանաչվում են դրանց ներկայացման պահին:

Համախառն հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը

Հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ դրանց գծով համախառն ապահովագրական հատուցումը ճանաչվում է համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն:

Վերաապահովագրության միջնորդավճարներից եկամուտ

Ստացված կամ ստացվելիք վերաապահովագրության միջնորդավճարները, որոնք չեն պահանջում Ընկերությանց հավելյալ ծառայությունների մատուցում, Ընկերության կողմից ճանաչվում են որպես եկամուտ համապատասխան պոլիսների ուժի մեջ մտնելու կամ վերակնքման պահին: Այնուամենայնիվ, եթե հավանական է, որ Ընկերությանց կպահանջվի հետագա ծառայությունների մատուցում, ապա միջնորդավճարը, կամ դրա մի մասը, հետաձգվում է և ճանաչվում որպես եկամուտ այն ժամանակաշրջանի համար, որի ընթացքում մատուցվում են ծառայություններ:

Ձեռքբերման ծախսեր

Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի ձեռքբերման ծախսերը ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանի համար, երբ դրանք տեղի են ունեցել: Ձեռքբերման ծախսերն ընդգրկում են ուղղակի ծախսեր, ինչպիսիք են օրինակ միջնորդավճարները: Ձեռքբերման ծախսերի մի մասը հետաձգվում է հետագա հաշվապահական ժամանակաշրջանների համար այդ հետագա ժամանակաշրջաններ հետաձգված ապահովագրավճարներին համապատասխանելու համար: Ձեռքբերման ծախսերի հետաձգումը հաշվարկվում է՝ յուրաքանչյուր պայմանագրի գծով ձեռքբերման ծախսի վրա կիրառելով չվաստակած ապահովագրավճարների և գրանցված ապահովագրավճարների հարաբերակցությունը:

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ պայմանագրերը ուժի մեջ են մտնում: Այս պարտավորությունները հայտնի են որպես չկարգավորված պահանջների պահուստ, որը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տեղի ունեցած, բայց դեռևս չվճարված պահանջների գծով գնահատված վերջնական ծախսումների վրա, անկախ նրանից ներկայացված են, թե՛ ոչ, ինչպես նաև համապատասխան պահանջների գծով կարգավորման ծախսերի վրա, հանած ակնկալվող սուբրոգացիոն և այլ վերականգնումները: Որոշ պահանջների ծանուցման կամ կարգավորման առումով կարող են լինեն հետաձգումներ, հետևաբար այս պահանջների վերջնական արժեքը չի կարող հստակորեն որոշվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորությունը հաշվարկվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ օգտագործելով ստանդարտ ակտուարական պահանջների կանխատեսման մեթոդները, որոնք հիմնվում են էմպիրիկ տվյալների և ընթացիկ ենթադրությունների վրա, որոնք կարող են ներառել բացասական շեղման մարժա: Պարտավորությունը չի գեղջվում փողի ժամանակային արժեքով: Հավասարակշռման և աղետների պահուստ չի ճանաչվում: Պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային պարտավորությունները կատարվում են կամ երբ այն դադարում է:

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստն իրենից ներկայացնում է ապահովագրավճարների այն մասը, որը ակնկալվում է ստացվել հետագա ժամանակաշրջանների ընթացքում:

Սովորաբար պահուստը նվազեցվում է պայմանագրի ժամկետի ընթացքում և ճանաչվում է որպես ապահովագրավճարներից եկամուտ:

Ընկերությունը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին գնահատում է, թե արդյոք իր կողմից ճանաչված ապահովագրության պարտավորությունները համարժեք են՝ օգտագործելով իր ապահովագրության պայմանագրերի ներքո ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ընթացիկ գնահատումները: Եթե այդ գնահատումը ցույց է տալիս, որ իր

ապահովագրական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը (հանած դրանց հետ կապված՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները) համարժեք չեն գնահատված՝ ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հետ համեմատած, ապա ամբողջ պակասուրդը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում:

Վերաապահովագրություն

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը փոխանցում է իր կողմից ստանձնած ապահովագրական ռիսկերը վերաապահովագրության: Վերաապահովագրության գծով ակտիվները ներկայացնում են վերաապահովագրող ընկերություններից ստացվելիք գումարները:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները վերանայվում են արժեզրկման համար յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ ավելի հաճախ, երբ հաշվետու տարվա ընթացքում առաջանում է արժեզրկման հայտանիշ: Արժեզրկումն առաջանում է այն ժամանակ, երբ կա օբյեկտիվ վկայություն, որ վերաապահովագրական ակտիվի ճանաչումից հետո Ընկերությունը կարող է չստանալ բոլոր ստացվելիք գումարները, որոնք պետք է վճարվեն համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն և այդ իրադարձությունն ունի արժանահավատորեն չափելի ազդեցություն այն գումարների վրա, որ Ընկերությունը ստանալու է վերաապահովագրողից: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վերաապահովագրության ձեռքբերման գծով օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ձեռքբերման օրվա դրությամբ և չեն ամորտիզացվում: Վերաապահովագրության համաձայնագրերը չեն ազատում Ընկերությանն ապահովադիրների նկատմամբ իր պարտավորություններից:

Վերաապահովագրության գծով պարտավորություններ են հանդիսանում վերաապահովագրող ընկերություններին վճարվելիք գումարները: Վճարվելիք գումարները գնահատվում են համապատասխան վերաապահովագրության պայմանագրերի համաձայն: Ապահովագրավճարները և պահանջները ներկայացվում են համախառն հիմքով՝ ստանձնած և փոխանցված վերաապահովագրության համար:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները և պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային իրավունքները կատարվում են, կամ, երբ պայմանագիրը փոխանցվում է այլ կողմի:

Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր

Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը հաշվառումը նույնն է, ինչ ֆինանսական գործիքներինը, ինչպես նկարագրված է 4.8, 4.9 և 4.10 ծանոթագրություններում:

4.3. Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Ապահովագրության պայմանագրերին չվերաբերող եկամուտների և ծախսերի ճանաչման չափանիշները ներկայացված են ստորև:

Չուտ առևտրային եկամուտ

Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը:

Ներդրումային եկամուտ

Ներդրումային եկամուտը բաղկացած է տոկոսային եկամտից, պարտքային արժեթղթերի և տրամադրված փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի ամորտիզացված արժեքի փոփոխություններից:

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվությունում հաշվեգրման գույքահետ և հաշվարկվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.4. Արտարժույթի վերահաշվարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության ոչ առևտրային ակտիվների արտարժույթային փոխարկումներից գուտ օգուտ/(վնաս) հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են շահույթ կամ վնասով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության ոչ առևտրային ակտիվների արտարժույթային փոխարկումներից գուտ օգուտ/(վնաս) հոդվածում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	393.57	480.14
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	420.06	542.61

4.5. Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային վճարումները, ապա հարկվող շահույթը կամ կորուստը հիմնվում են մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ դիրք հարկային օրենսդրությունն արտածելու և հարկային հաշվարկումները վերանայելու համար: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են

պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես հաջորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային վերանայումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բառառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում Ընկերություններն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվության այլ ծախսեր հոդվածում:

4.6. Դրամական միջոցներ

Դրամական միջոցներն ընդգրկում են կանխիկ դրամ և բանկային հաշիվների մնացորդները: Դրամական միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.7. Ավանդներ բանկերում

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունն օգտագործում է բանկերում բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ:

4.8. Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռքբերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական

ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Ընկերության կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են ըստ հետևյալ խմբերի.

- Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ,

Ֆինանսական գործիքների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Ընկերության ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա՝ հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Փոխատվություններ և դեբիտորական պարտքեր

Փոխատվությունները և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Ընկերության կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված փոխատվությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է փոխատվության իրական արժեքից, օրինակ երբ փոխատվությունը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և փոխատվության իրական արժեքների տարբերությունը փոխատվության սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև փոխատվությունը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Շահույթ կամ վնասով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս խմբում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և շահույթ կամ վնասով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս խմբում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում՝ վաճառքի նպատակով, կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռքբերման պահին:

Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են, ապա հետագայում չափվում իրական արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ շահույթում կամ վնասում ճանաչված գործարքային ծախսերով: Իրական արժեքի բոլոր փոփոխությունները ճանաչվում են որպես շահույթում կամ վնասում գուտ առևտրային եկամտի մի մաս

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆիքսված մարման ժամկետով ներդրումները դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Ընկերությունը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Ընկերության կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման

Ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

4.9. Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Ընկերությունը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում, արժեզրկումից կորուստը նվազում է և այդ նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն կապվել արժեզրկումի ճանաչումից հետո առաջացող որևէ իրադարձության հետ, ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է: Արժեզրկումից կորստի որևէ հետագա հակադարձում ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, այն դեպքում, երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է հակադարձման ամսաթվով իր հակադարձված արժեքին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Ընկերությունը չի կարող կանխատեսել ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

4.10. Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Ընկերությունը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Ընկերության շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Ընկերության կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ձանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.11. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են գուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Ընկերության առևտրային գործունեությունը:

4.12. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքն ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույթաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	5	20
Փոխադրամիջոցներ	7	14.29
Գրասենյակային գույք	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումներն ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտներն ավելի շատ են, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից և կհոսեն դեպի Ընկերություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից գուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է այլ եկամուտում:

4.13. Վարձակալություն

Ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Ընկերությունը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագրի կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Ընկերությանը,
- Ընկերությունն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- Ընկերությունն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Ընկերությունն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Ընկերությունը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Ընկերությունը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Ընկերության կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից,

վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Ընկերությունը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Ընկերությունը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Ընկերությունը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք գեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Ընկերության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզմունք:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը նվազեցվում է կատարված վճարումների և մեծացվում տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Ընկերությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

Ընկերությունը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորություններում:

4.14. Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ:

Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 1-ից 15 տարվա

ընթացում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.15. Գուղվիլ

Փոխանակման օրվա դրությամբ ձեռք բերված գուտ ակտիվներում բաժնեմասի մնացորդային արժեքի նկատմամբ հավելյալ ներդրման արժեքի մեծությունը ճանաչվում է որպես չվերահսկվող բաժնեմասի ձեռքբերումից առաջացած գուղվիլ:

Գուղվիլը չափվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Գուղվիլը գնահատվում է արժեզրկման տեսանկյունից յուրաքանչյուր տարի կամ ավելի հաճախ, եթե ինչ-որ իրադարձություն կամ հանգամանքի փոփոխություն վկայում են հաշվեկշռային արժեքի արժեզրկման մասին:

Գուղվիլի արժեզրկումը գնահատվում է դրամաստեղծ միավորների (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբի) փոխհատուցվող արժեքի հիման վրա: Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են, եթե դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող արժեքը: Գուղվիլի արժեզրկումից կորուստները հետագայում չեն հակադարձվում:

4.16. Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.17. Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ նվազեցվում է Էմիսիոն եկամտից:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնված պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ ստորև:

5.1 Դատողություններ

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Ընկերության ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական և ոչ պետական պարտատուներ: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը դասակարգում է արժեթղթերը որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Վերջինիս իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է շահույթ կամ վնասում:

5.2 Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով ակնկալվող պահանջների պահուստների գնահատումը պետք է ներառի ինչպես հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ ներկայացված (ԼՉՊՊ), այնպես էլ արդեն իսկ տեղի ունեցած, սակայն դեռևս Ընկերությանը չներկայացված (ՏՉՊՊ) դեպքերի գծով ակնկալվող վնասները: Պահանջների վերջնական արժեքը հստակ որոշելու համար կարող է զգալի ժամանակ պահանջվել, իսկ որոշ պայմանագրերի դեպքում, տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջները կազմում են հաշվեկշռի պարտավորությունների մեծ մասը:

Այս գնահատումների հիմքում ընկած հիմնական ենթադրությունը կայանում է նրանում, որ Ընկերության անցյալ պահանջները կարող են օգտագործվել պահանջների հետագա զարգացումը և, հետևաբար նաև, պահանջների վերջնական արժեքը կանխատեսելու համար: Որպես այդպիսին, այս մեթոդներն արտացոլում են վճարված և տեղի ունեցած վնասները, յուրաքանչյուր

պահանջի գծով միջին ծախսերը, նախորդ տարիներում հետազոտված պահանջների քանակը և ակնկալվող վնասաբերության ցուցանիշները:

Պահանջների պատմական զարգացումը հիմնականում վերլուծվում է տվյալ տարվա համար, սակայն կարող է նաև վերլուծվել աշխարհագրական տարածքից ելնելով, ինչպես նաև ըստ նշանակալի ապահովագրական դասերի: Հիմնական դժվարությունը կայանում է նրանում, որ Հայաստանի ապահովագրական շուկան զգայուն է տնտեսության ցնցումների, քաղաքական որոշումների, ինչպես նաև միջազգային տնտեսության փոփոխությունների նկատմամբ, հետևաբար հիմնվելով միայն սեփական պատմական տվյալների վրա անհնար է կատարել ապագա գնահատումներ:

Ընկերությունը գնահատում է ներկայացված, սակայն դեռևս չկարգավորված պահանջները «դեպք-առ-դեպք» և միջինի մեթոդներով:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 32):

ձեռնարկատիրական գործունեության միավորի գնահատում

Որոշակի գործունեությունների և ակտիվների փոխկապակցված ամբողջությունը ձեռնարկատիրական գործունեություն հանդիսանալը սահմանելիս Ընկերությունն գնահատում է՝ արդյոք ք ձեռքբերված գործունեությունների և ակտիվների փոխկապակցված ամբողջությունը ներառում է առնվազն մուտքեր և բովանդակային գործընթաց, և արդյոք ք ձեռքբերված ամբողջությունը հնարավորություն ունի արդյունքներ ստեղծել:

Ապահովագրական գործունեություն իրականացնելու նպատակով Ընկերությունն ԱՄՆ-ում հիմնել է առանձին ընկերություն, որից դեռևս մուտքեր առկա չեն և գործունեության բովանդակային գործընթացը չի համապատասխանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման սահմանմանը: Այս նպատակով ԱՄՆ-ում ստեղծված ընկերության կանոնադրական կապիտալում համալրում իրականացնելու համար փոխանցված գումարները ներառվում են այլ ծախսեր հողվածի այլ ծախսերի կազմում (տես՝ ծանոթագրություն 28):

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը նմանատիպ ակտիվների օգտագործման փորձի հիման վրա դատողության արդյունք է: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Ընկերությունը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող մաշվածությունը:

Ղեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից պահուստներ

Ընկերությունը գնահատում է խնդրահարույց ղեբիտորական պարտքերը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբերվել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի ղեբիտորական պարտքերի համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Ընկերությունը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի և արդյունաբերության ռիսկում և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 30 ծանոթագրությունը:

Ընկերության ղեկավարությունը չի վերանայել իր նախորդ գնահատումները, այսինքն չի ապաճանաչել հիմնական միջոցների հետ կապված իր նախկինում գնահատված հետաձգված հարկային պարտավորությունը և շարունակում է կատարել իր հարկային հաշվառումը, ինչպես նախկինում:

6 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Սարքա- վորումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Գրասեն- յակային սարքա- վորումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Օգտագործ- ման իրավունքի ձևով ակտիվներ (Տարածքներ)	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>							
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	452,859	215,473	166,781	154,870	335,720	187,861	1,513,564
Ավելացում	34,874	16,391	1,989	1,508	-	67,440	122,202
Օտարում	-	(21,020)	-	(1,357)	(335,720)	-	(358,097)
Վերաչափում	-	-	-	-	177,785	-	177,785
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	487,733	210,844	168,770	155,021	177,785	255,301	1,455,454
Ավելացում	14,478	20,057	8,156	1,552	-	66,053	110,296
Օտարում	(70,677)	(28,202)	(57,744)	(39,526)	(88,893)	(87,470)	(372,512)
Վերաչափում	-	-	-	-	251,022	-	251,022
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	431,534	202,699	119,182	117,047	339,914	233,884	1,444,260

Հազար ՀՀ դրամ

	Սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Գրասենյակային սարքավորումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ (Տարածքներ)	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>							
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	393,612	136,062	146,244	133,162	321,732	128,804	1,259,616
Տարվա ծախս	26,231	22,298	8,845	8,886	88,893	27,322	182,475
Օտարում	-	(20,490)	-	(1,357)	(321,732)	-	(343,579)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	419,843	137,870	155,089	140,691	88,893	156,126	1,098,512
Տարվա ծախս	26,499	22,561	7,369	5,893	98,986	30,683	191,991
Օտարում	(70,677)	(26,541)	(57,640)	(37,653)	(88,893)	(80,397)	(361,801)
Ճշգրտում	(1,657)	-	-	-	-	-	(1,657)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	374,008	133,890	104,818	108,931	98,986	106,412	927,045
<i>Հաշվեկշիռային արժեք</i>							
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	67,890	72,974	13,681	14,330	88,892	99,175	356,942
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	57,526	68,809	14,364	8,116	240,928	127,472	517,215

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 598,828 հազար դրամ (2021թ.՝ 639,376 հազար դրամ):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 26,657 հազար դրամ (2021թ.՝ 105,934 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների սահմանափակումներ

2022թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ (2021թ.՝ նույնպես):

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Ընկերությունը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի համար: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և հիմքում ընկած փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Ընկերությունը դասակարգում է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական

միջոցների դասակարգմանը համահունչ, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունը ներկայացնում է այլ պարտավորություններ հոդվածում (տե՛ս ծանոթագրություն 19):

7 Գուդվիլ

Հազար ՀՀ դրամ

Գուդվիլի մնացորդ 01 հունվարի 2021թ. դրությամբ	687,317
Գուդվիլի արժեզրկում	-
Գուդվիլի մնացորդ 31 դեկտեմբերի 2021թ. դրությամբ	687,317
Գուդվիլի արժեզրկում	(96,224)
Գուդվիլի մնացորդ 31 դեկտեմբերի 2022թ. դրությամբ	591,093

8 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2022	2021
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Դեբիտորական պարտքեր	93,641	73,681
	93,641	73,681
Արժեզրկման կորուստների պահուստ	(67,274)	(15,617)
Ընդամենն այլ ֆինանսական ակտիվներ	26,367	58,064
<i>Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Կանխավճարներ	64,674	49,225
Հաշվարկներ աշխատակիցների հետ	9,970	11,424
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	20,924	17,972
Այլ ակտիվներ	8,993	2,568
Ընդամենն այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	104,561	81,189
Ընդամենն այլ ակտիվներ	130,928	139,253

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	<u>Ընդամենը</u>
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս (ծանոթ. 29)	14,818
Չուտ վերականգնում	799
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	15,617
Տարվա ծախս (ծանոթ. 29)	55,814
Չուտ դուրս գրում	(4,157)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>67,274</u>

9 Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է տվյալ ժամանակաշրջանի համար հետաձգված ձեռքբերման ծախսումների շարժը.

Հազար ՀՀ դրամ	<u>Ընդամենը</u>
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	372,335
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ	1,015,304
Ծախսի ճանաչում (Ծանոթ. 23)	(973,851)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	413,788
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ	969,583
Ծախսի ճանաչում (Ծանոթ. 23)	(1,013,771)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>369,600</u>

10 Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2022	2021
Ապահովադիրներից և գործակալներից ստացվելիք գումարներ	1,359,844	1,122,146
Ապահովագրական ընկերություններից ստացվելիք գումարներ	34,307	49,537
Հատուցումների գծով կանխավճարային գումարներ	234,702	122,215
Պահանջներ վերաապահովագրողների նկատմամբ	315,256	160,969
Սուբրոգացիա	189,620	106,361
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	2,133,729	1,561,228
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքերի պահուստ	(68,835)	(18,609)
Ընդամենն ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	2,064,894	1,542,619

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ապահովադիրների նկատմամբ պահանջները 381,245 հազար դրամ գումարով (28%), ենթակա են ստացման 3 ապահովադիրներից (2021թ. 330,175 հազար դրամ (29%) 3 ապահովադիրներից):

Տարվա ընթացքում արժեզրկումից պահուստի շարժն ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքերի համար հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	50,088
Տարվա ծախս (ծանոթ. 29)	107,602
Զուտ դուրս գրում	(139,081)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18,609
Տարվա ծախս (ծանոթ. 29)	83,637
Զուտ դուրս գրում	(33,411)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	68,835

11 Տրամադրված փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2022	2021
Ֆիզիկական անձանց	19,740	7,000
Ընդամենը տրամադրված փոխառություններ	19,740	7,000

Տրամադրած փոխառությունների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	<u>Ընդամենը</u>
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Տարվա հակադարձում (ծանոթ. 29)	(2,000)
Զուտ վերականգնում	2,000
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>-</u>

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության տրամադրված փոխառությունը տրամադրված է թվով երկու փոխառուի (2021թ.՝ մեկ փոխառուի):

12 Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	<u>2022</u>	<u>2021</u>
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	97,547	94,856
Ընդամենը մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	<u>97,547</u>	<u>94,856</u>

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվները՝ ըստ տոկոսադրույքների և մարման ժամկետների ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	<u>2022</u>		<u>2021</u>	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական արժեթղթեր	6.5	2024	6.5	2024

13 Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	<u>2022</u>	<u>2021</u>
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	1,377,704	1,467,852
Ընդամենը առևտրային ակտիվներ	<u>1,377,704</u>	<u>1,467,852</u>

Ստորև ներկայացվում են նշված արժեթղթերի անվանական տոկոսադրույքները և մարման ժամկետները

Հազար ՀՀ դրամ	<u>2022</u>		<u>2021</u>	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	9-13	2023-2036	9-13	2023-2036

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումները ներառում են սկզբնական ճանաչան պահին որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախատեսված ֆինանսական գործիքները, քանի որ այս ակտիվները կառավարվում, գնահատվում և ներքին հաշվետվություններում ներկայացվում են իրական արժեքի հիմունքով:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումների իրական արժեքը չափվում է օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի գեղջատոկոս:

14 Ավանդներ բանկերում

Ավանդները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն: Ավանդները բանկերում ունեն 1 տարի և ավելի մարման ժամկետ:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերում ներդրված 5,534,186 հազար դրամ գումարով (54%) ավանդները ներդրված են 5 բանկերում (2021թ.՝ 4,960,622 հազար դրամ (59%) 5 բանկերում):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերում ավանդների միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմում է 9.57% (2021թ.՝ 9.36%):

15 Դրամական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ	2022	2021
Կանխիկ դրամական միջոցներ	2,994	2,047
Բանկային հաշիվներ	615,476	918,823
Ընդամենը դրամական միջոցներ	618,470	920,870

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 548,312 հազար դրամ գումարով (89%) հաշիվները կենտրոնացված են 2 բանկերում (2021թ.՝ 856,562 հազար դրամ (93%) կենտրոնացված 3 բանկերում):

16 Մեփական կապիտալ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 3,983,000 հազար դրամ: Համաձայն Ընկերության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 3,983,000 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 1000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության միանձնյա բաժնետերերն է հանդիսանում «Ավոդոկա Հոլդինգս Լիմիթեդ» ՍՊԸ-ն (Կիպրոս) (2021թ.՝ նույնպես):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել (2021թ.՝ նույնպես):

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերեր իրավունք ունի ստանալ շահաբաժիններ, ըստ պահանջի:

2022 և 2021թթ. ընթացքում Ընկերության կողմից շահաբաժիններ չեն վճարվել:

Բաշխման ենթակա Ընկերության պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

17 Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	2022			2021		
	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն		Զուտ պարտավորություններ	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն		Զուտ պարտավորություններ
	Վերապահովագրական ակտիվներ	Վերապահովագրական ակտիվներ				
Չվաստակաձ ապահովագրական վճարներ	5,269,090	(453,870)	4,815,220	4,874,068	(419,099)	4,454,969
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	553,428	(115,663)	437,765	634,261	(183,892)	450,369
Ներկայացված պահանջներ	2,673,809	(1,900,099)	773,710	2,972,089	(2,165,266)	806,823
Բոնուսների պահուստ	18,478	(17,672)	806	16,119	(15,137)	982
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,514,805	(2,487,304)	6,027,501	8,496,537	(2,783,394)	5,713,143

Ծանոթագրության հաջորդ աղյուսակները ցույց են տալիս ապահովագրական պարտավորությունների և համապատասխան վերապահովագրական ակտիվների գծով փոփոխությունները հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

Չվաստակաձ ապահովագրավճարներ

Հազար ՀՀ դրամ	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,495,171	(394,118)	4,101,053
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում հաշվեգրված ապահովագրավճարներ	13,278,659	(1,947,817)	11,330,842
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում վաստակաձ ապահովագրավճարներ	(12,899,762)	1,922,836	(10,976,926)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,874,068	(419,099)	4,454,969
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում հաշվեգրված ապահովագրավճարներ	15,084,721	(2,217,833)	12,866,888
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում վաստակաձ ապահովագրավճարներ	(14,689,699)	2,183,062	(12,506,637)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,269,090	(453,870)	4,815,220

Պահանջների պահուստ

Հազար ՀՀ դրամ	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտա- վորություններ	Վերաապահովա- գրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորու- թյուններ
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,230,546	(2,126,430)	1,104,116
ՆՉՊՊ և ՏՉՊՊ ընդհանուր փոփոխություն	10,070,231	(1,735,320)	8,334,911
Վճարված հատուցումներ	(9,694,427)	1,512,592	(8,181,835)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,606,350	(2,349,158)	1,257,192
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	634,261	(183,892)	450,369
Ներկայացված պահանջներ	2,972,089	(2,165,266)	806,823
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,606,350	(2,349,158)	1,257,192
ՆՉՊՊ և ՏՉՊՊ ընդհանուր փոփոխություն	7,972,987	(79,790)	7,893,197
Վճարված հատուցումներ	(8,352,100)	413,186	(7,938,914)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,227,237	(2,015,762)	1,211,475
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	553,428	(115,663)	437,765
Ներկայացված պահանջներ	2,673,809	(1,900,099)	773,710
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,227,237	(2,015,762)	1,211,475

Բռնուսների պահուստ

Հազար ՀՀ դրամ	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորու- թյուններ	Վերաապահովա- գրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորու- թյուններ
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	15,022	(13,431)	1,591
Պահուստի (նվազում)/ավելացում	1,097	(1,706)	(609)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,119	(15,137)	982
Պահուստի (նվազում)/ավելացում	2,359	(2,535)	(176)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18,478	(17,672)	806

18 Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2022	2021
Ապահովադիրներին վճարվելիք գումարներ	69,119	67,065
Վերաապահովագրողներին վճարվելիք գումարներ	923,197	415,997
Գործակալներին, բրոքերներին և միջնորդներին վճարվելիք գումարներ	130,756	118,048
Այլ կրեդիտորական պարտքեր ապահովագրության գծով	287	116
Ընդամենը ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	1,123,359	601,226

19 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2022	2021
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	282,633	112,079
Վճարվելիք գումարներ	280,067	343,533
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	323,883	267,137
<i>Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ</i>	<i>886,583</i>	<i>722,749</i>
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	89,395	64,750
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	29,805	26,233
<i>Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ</i>	<i>119,200</i>	<i>90,983</i>
Ընդամենն այլ պարտավորություններ	1,005,783	813,732

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարվելիք գումարներից 43,067 հազար ՀՀ դրամը ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվի գծով է:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Ընկերությունը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի համար: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և հիմքում ընկած փոքրաթեք ակտիվների վարձակալությունների՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Ընկերությունը դասակարգում է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական միջոցների դասակարգմանը համահունչ (տե՛ս ծանոթագրություն 6):

Ընկերության պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները ներառում են միայն վարձակալության գծով պարտավորությունները: Ստորև

ներկայացված է հաշվետու ժամանակաշրջանում վարձակալության գծով պարտավորությունների շարժը.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
Հունվարի 1-ի դրությամբ	112,079	15,299
Պայմանագրի դադարեցում	-	(13,988)
Տոկոսի կուտակում	22,479	12,553
Վճարումներ	(102,947)	(79,570)
Վերաչափում	251,022	177,785
Ընդամենը վարձակալության գծով պարտավորություններ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>282,633</u>	<u>112,079</u>

Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտները վերաբերում են հետաձգված վերապահովագրության միջնորդավճարներին, որոնց շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	<u>20,166</u>
Հետաձգված վերապահովագրության միջնորդավճարներ	100,557
Եկամտի ճանաչում (Ծանոթ. 24)	(94,490)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>26,233</u>
Հետաձգված վերապահովագրության միջնորդավճարներ	89,392
Եկամտի ճանաչում (Ծանոթ. 24)	(85,820)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>29,805</u>

20 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2022	2021
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	122,155	-
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	-	84,195
Հետաձգված հարկ	17,360	(23,787)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	<u>139,515</u>	<u>60,408</u>

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2021թ.՝ 18%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 18% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով (2021թ.՝ 18%):

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթ/(վնասի) միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)		Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	
	2022	2021	2022	2021
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը	822,695	-	(766,132)	-
Շահութահարկ	148,085	18	(137,904)	18
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	-	-	84,195	(11)
Զուտ չնվազեցվող ծախսեր	55,251	7	108,115	(14)
Փոխարժեքային տարբերություն	229	-	6,002	(1)
Կուտակված հարկային վնասի չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվի ազդեցությունը	(64,050)	(8)	-	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	139,515	17	60,408	(8)

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2022				
	2021	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Զուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Հիմնական միջոցներ	(16,001)	(27,366)	(43,367)	-	(43,367)
Այլ ակտիվներ	(242)	(72)	(314)	-	(314)
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	(4,049)	9,370	5,321	5,321	-
Շահույթ կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումներ	(97,142)	16,227	(80,915)	-	(80,915)
Ավանդներ բանկերում	(15,073)	(3,559)	(18,632)	-	(18,632)
Դրամական միջոցներ	(1,654)	546	(1,108)	-	(1,108)
Ապահովագրական պայմանագրերի գծով պարտավորություններ	(95,556)	(46,328)	(141,884)	-	(141,884)
Այլ պարտավորություններ	71,721	33,822	105,543	105,543	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	(157,996)	(17,360)	(175,356)	110,864	(286,220)

Հազար ՀՀ դրամ

2021

	2020	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Զուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավոր ություն
Հիմնական միջոցներ	-	(16,001)	(16,001)	-	(16,001)
Այլ ակտիվներ	(163)	(79)	(242)	-	(242)
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	(7,039)	2,990	(4,049)	-	(4,049)
Շահույթ կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումներ	(114,527)	17,385	(97,142)	-	(97,142)
Ավանդներ բանկերում	(16,510)	1,437	(15,073)	-	(15,073)
Դրամական միջոցներ	(1,003)	(651)	(1,654)	-	(1,654)
Ապահովագրական պայմանագրերի գծով պարտավորություններ	(123,617)	28,061	(95,556)	-	(95,556)
Այլ պարտավորություններ	81,076	(9,355)	71,721	71,721	-
Փոխանցվող հարկային վնաս	-	64,408	64,408	64,408	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	(181,783)	88,195	(93,588)	136,129	(229,717)
Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվ	-	(64,408)	(64,408)	(64,408)	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	(181,783)	23,787	(157,996)	71,721	(229,717)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետաձգված հարկային ակտիվները՝ 64,408 հազար ՀՀ դրամ գումարով չեն ճանաչվել դրանց իրացման հավանականության անորոշության պատճառով:

21 Ապահովագրավճարներ

Հազար ՀՀ դրամ

2022

	Դժբախտ պատահար- ներ	Առողջու- թյուն	Ցամաքային տրանս- պորտ	Օդանավերի ապահովա- գրություն	Փոխադրվող գույք (բեռներ)	Հրդեհ և բնական աղետներ	Ցամաքային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատահա- նատվություն	Ընդհանուր պատահա- նատվություն	Ֆինանսական վնասների ապահովա- գրություն	Աջակցու- թյան ապահովա- գրություն	ԱՊՊԱ	Ընդամենը
Համախառն ապահովագրավճար	469,474	4,266,640	604,206	103,373	592,680	1,297,471	62,195	243,973	307,544	157,900	6,979,265	15,084,721
Փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում	103,064	(216,274)	(51,948)	(36,406)	(83,687)	(48,447)	5,107	(31,942)	(6,072)	(14,336)	(14,081)	(395,022)
Ապահովագրավճարների գծով համախառն հասույթ	572,538	4,050,366	552,258	66,967	508,993	1,249,024	67,302	212,031	301,472	143,564	6,965,184	14,689,699
Վերաապահովագրող- ների փոխանցված ապահովագրավճարներ	(8,115)	(286,818)	(243,339)	(77,188)	(313,862)	(817,471)	-	(169,474)	(235,874)	(65,692)	-	(2,217,833)
Վերաապահովագրող- ների մասը չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում	482	(27,644)	12,319	15,268	40,797	(14,448)	-	22,315	(20,032)	5,714	-	34,771
Փոխանցված վաստակած ապահովագրավճարներ	(7,633)	(314,462)	(231,020)	(61,920)	(273,065)	(831,919)	-	(147,159)	(255,906)	(59,978)	-	(2,183,062)
Ապահովագրավճարների գծով զուտ հասույթ	564,905	3,735,904	321,238	5,047	235,928	417,105	67,302	64,872	45,566	83,586	6,965,184	12,506,637

	Դժբախտ սպառահար- ներ	Առողջու- թյուն	Ցամաքային տրանս- պորտ	Օդանավերի ապահովա- գրություն	Փոխադրվող գույք (բեռներ)	Հրդեհ և բնական աղետներ	Ցամաքային տրանսպորտի օգտագործումից բխող սպառախա- նատվություն	Ընդհանուր սպառախա- նատվություն	Ֆինանսական վնասների ապահովա- գրություն	Աջակցու- թյան ապահովա- գրություն	ԱՊՊԱ	Ընդամենը
Համախառն ապահովագրավճար	642,389	3,525,519	506,334	118,371	199,806	1,020,683	69,889	165,143	364,012	90,039	6,576,474	13,278,659
Փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում	(56,747)	(170,798)	(247)	4,954	(10,252)	(7,348)	(5,252)	1,898	(42,127)	(17,360)	(75,618)	(378,897)
Ապահովագրավճարների գծով համախառն հասույթ	585,642	3,354,721	506,087	123,325	189,554	1,013,335	64,637	167,041	321,885	72,679	6,500,856	12,899,762
Վերաապահովագրող- ների փոխանցված ապահովագրավճարներ	(1,879)	(343,859)	(201,537)	(106,355)	(109,405)	(720,810)	-	(108,579)	(318,058)	(37,334)	-	(1,947,816)
Վերաապահովագրող- ների մասը չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում	(1,389)	2,940	(2,916)	(4,695)	5,003	(13,374)	-	(5,139)	37,424	7,126	-	24,980
Փոխանցված վաստակած ապահովագրավճարներ	(3,268)	(340,919)	(204,453)	(111,050)	(104,402)	(734,184)	-	(113,718)	(280,634)	(30,208)	-	(1,922,836)
Ապահովագրավճարների գծով զուտ հասույթ	582,374	3,013,802	301,634	12,275	85,152	279,151	64,637	53,323	41,251	42,471	6,500,856	10,976,926

22 Ապահովագրական հատուցումներ

Հազար ՀՀ դրամ

2022

	Դժբախտ պատահարներ	Առողջություն	Ցամաքային տրանսպորտ	Բեռներ	Հրդեհ և բնական աղետներ, գույքին այլ վնասներ	Ցամաքային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատասխա- նատվություն	Ընդհանուր պատասխա- նատվություն	Ֆինանսական վնասների ապահովա- գրություն	Աջակցության ապահովա- գրություն	ԱՊՊԱ	Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	15,651	2,684,787	195,366	80,075	322,233	1,565	18,950	-	45,438	4,768,554	8,132,619
Հատուցումների կարգավորման ծախսեր	660	27,004	448	9,989	19,759	-	225	-	446	160,950	219,481
Փոփոխություն տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	1,302	17,598	(167)	(29,964)	(61,923)	(390)	4,304	13,160	(616)	(24,137)	(80,833)
Փոփոխություն ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	6,328	15,627	34,456	(676,861)	(125,722)	(1,200)	76,779	454,001	(51,241)	(30,447)	(298,280)
Ապահովագրական հատուցումներ	23,941	2,745,016	230,103	(616,761)	154,347	(25)	100,258	467,161	(5,973)	4,874,920	7,972,987
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերաապահովագրողի մաս	-	-	(77,586)	(56,053)	(217,992)	-	(10,246)	-	(31,747)	-	(393,624)
Պահանջների կարգավորման ծախսերում վերաապահովագրողների մասը	-	-	(198)	(7,469)	(11,777)	-	(118)	-	-	-	(19,562)
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերաապահովագրողի մասի փոփոխություն	-	-	588	29,827	51,911	-	(2,159)	(12,387)	449	-	68,229
Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում վերաապահովագրողի մասի փոփոխություն	-	-	(10,528)	651,312	81,066	-	(38,551)	(454,001)	35,869	-	265,167
Ապահովագրական հատուցումներում վերաապահովագրողի մաս	-	-	(87,724)	617,617	(96,792)	-	(51,074)	(466,388)	4,571	-	(79,790)
Զուտ ապահովագրական հատուցումներ	23,941	2,745,016	142,379	856	57,555	(25)	49,184	773	(1,402)	4,874,920	7,893,197

	Դժբախտ պատահարներ	Առողջություն	Ցամաքային տրանսպորտ	Բեռներ	Հրդեհ և բնական աղբյուրներ, գույքին այլ վնասներ	Ցամաքային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատասխա- նատվություն	Ընդհանուր պատասխա- նատվություն	Ֆինանսական վնասների սպահովա- գրություն	Աջակցության սպահովա- գրություն	ԱՊՊԱ	Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	20,388	2,363,184	233,132	9,949	1,328,688	8,158	9,883	190,811	6,914	5,231,446	9,402,553
Հատուցումների կարգավորման ծախսեր	50	-	485	2,545	138,448	-	-	-	-	150,347	291,875
Փոփոխություն տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	1,406	22,756	(3,030)	75,676	10,766	86	(531)	(31,900)	1,657	31,459	108,345
Փոփոխություն ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	4,940	82,670	(50,376)	1,514,491	(1,090,064)	(3,600)	(10,361)	(278,646)	41,820	56,584	267,458
Ապահովագրական հատուցումներ	26,784	2,468,610	180,211	1,602,661	387,838	4,644	(1,009)	(119,735)	50,391	5,469,836	10,070,231
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերապահովագրողի մաս	-	-	(99,880)	(6,964)	(1,056,606)	-	(5,744)	(206,264)	(4,824)	-	(1,380,282)
Պահանջների կարգավորման ծախսերում վերապահովագրողների մասը	-	-	(198)	(1,783)	(130,328)	-	-	-	-	-	(132,309)
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերապահովագրողի մասի փոփոխություն	-	-	1,652	(73,429)	(4,692)	-	850	32,865	(1,159)	-	(43,913)
Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում վերապահովագրողի մասի փոփոխություն	-	-	20,759	(1,469,292)	1,003,834	-	16,512	278,646	(29,275)	-	(178,816)
Ապահովագրական հատուցումներում վերապահովագրողի մաս	-	-	(77,667)	(1,551,468)	(187,792)	-	11,618	105,247	(35,258)	-	(1,735,320)
Զուտ ապահովագրական հատուցումներ	26,784	2,468,610	102,544	51,193	200,046	4,644	10,609	(14,488)	15,133	5,469,836	8,334,911

23 Ձեռքբերման ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2022	2021
Բրոքերային ծախսեր	10,000	8,160
<i>Միջնորդավճարներ գործակալներին</i>		
Դժբախտ պատահարներ	159,969	182,362
Առողջություն	133,532	130,963
Ցամաքային տրանսպորտ	86,841	61,892
Փոխադրվող գույք (բեռներ)	54,139	9,952
Հրդեհից և բնական աղետներից և գույքային այլ վնասներ	106,517	85,009
Ցամաքային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատասխանատվություն	12,432	11,817
Ընդհանուր պատասխանատվություն	1,094	790
Աջակցության ապահովագրություն	19,308	10,630
ԱՊՊԱ	429,939	472,276
Ընդամենը ձեռքբերման ծախսեր	1,013,771	973,851

24 Վերապահովագրության միջնորդավճարների գծով եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2022	2021
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	41,830	17,981
Առողջության ապահովագրություն	9,000	41,216
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	5,993	4,614
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	28,522	30,679
Այլ դասեր	475	-
Ընդամենը վերապահովագրության միջնորդավճարների գծով եկամուտ	85,820	94,490

25 Այլ ապահովագրական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2022	2021
Կանխարգելիչ միջոցառումների գծով ծախսեր	21,518	20,878
Վերաապահովագրության գծով այլ ծախսեր	65,583	106,157
ԱՄՄՊ ծրագրի օգտագործման ծախս	538,645	559,879
Ուղիղ հատուցումների վերջնահաշվարկից գուտ ծախս	28,825	18,207
Պարբերական վճարումներ բյուրոյին	148,667	136,017
Ապահովագրության գծով այլ ծախսեր	40,964	52,941
Ընդամենը այլ ապահովագրական ծախսեր	844,202	894,079

ԱՄՄՊ ծրագրի օգտագործման ծախսը վճարվել է ASWA առցանց հարթակի օգտագործման համար, որը նախատեսված է ԱՊՊԱ ապահովագրության համակարգի բոլոր ընթացակարգերը միասնական առցանց միջավայրում կազմակերպելու համար: ASWA առցանց հարթակն օգտագործելու մասին որոշումը կայացրել է ՀՀ կենտրոնական բանկը, և հարթակը հասանելի է դարձել օգտագործման համար 2017թ. հունվարից:

Բյուրոյին կատարվող պարբերական վճարները վերսկսվել են 2021թ-ից:

26 Զուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2022	2021
Առևտրային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունից գուտ եկամուտ	58,552	60,476
Ընդամենը գուտ առևտրային եկամուտ	58,552	60,476

27 Ներդրումային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2022	2021
Ավանդներ բանկերում	829,315	753,964
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	9,191	10,571
Ընդամենը ներդրումային եկամուտ	838,506	764,535

28 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2022	2021
Անձնակազմի գծով ծախսեր	1,993,827	1,653,107
Վերանորոգում և տեխնիկական սպասարկում	69,856	65,165
Գովազդի ծախսեր	91,554	124,847
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	57,230	60,918
Կարճաժամկետ վարձակալություն	36,582	36,784
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)	13,720	17,655
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	44,795	38,440
Անվտանգության գծով ծախսեր	6,914	6,000
Ներկայացուցչական ծախսեր	35,244	20,774
Բանկային ծախսեր	66,361	58,812
Գրասենյակային ծախսեր	122,535	111,363
Վճարված տուգանքներ	3,532	20,390
Անդամակցության վճար	1,486	1,090
Ֆինանսական վարձակալության գծով ֆինանսական ծախս	22,479	12,553
Ֆինանսական հաշտարարի ծախս	21,169	19,919
Այլ ծախսեր	231,820	233,689
Ընդամենն այլ ծախսեր	2,819,104	2,481,506

29 Արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)

Հազար ՀՀ դրամ	2022	2021
Այլ ակտիվներ (ծանոթ. 8)	55,814	14,818
Տրամադրված փոխառություններ (ծանոթ. 11)	-	(2,000)
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր (ծանոթ. 10)	83,637	107,602
Ընդամենը արժեզրկման ծախս	139,451	120,420

30 Պայմանականություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել

հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները՝ հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների մեկնաբանությունների վրա, որի հետ կապված պայմանական պարտավորություն չի ձևավորել: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և էթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ընկերությանը հատուցումների գծով ներկայացված դատական հայցերի հետ կապված ձևավորված պահուստները ներառված են Ընկերության Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում:

Ընկերությանը ներկայացվող այլ դատական հայցերի առումով Ընկերության ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորություններն էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Հետևաբար Ընկերության կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստավորումներ չեն կատարվել:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Այնուամենայնիվ, 2022թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությանը սեփականության իրավունքով պատկանող փոխադրամիջոցներն ապահովագրված են: Քանի դեռ Ընկերությունը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Սկսած 2010թ. Ընկերությունը հանդիսանում է Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն իրականացնող ընկերությունների բյուրոյի անդամ (այսուհետ՝ Բյուրո): Բյուրոյի նպատակը տուժած անձանց շահերի պաշտպանությունն է և ԱՊՊԱ համակարգի կայունության և զարգացման ապահովումը: Բյուրոյին անդամակցող ապահովագրական ընկերությունները կատարում են միանվագ, պարբերական և լրացուցիչ վճարներ: Բյուրոն՝ երաշխավորման ֆոնդի միջոցների հաշվին հատուցում է տուժած անձանց պատճառված վնասները, էթե՝

1. վնաս պատճառած ավտոտրանսպորտային միջոցը կամ դրա վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու պարտականություն ունեցող անձը անհայտ է (այս դեպքում հատուցվում է միայն տուժած անձանց պատճառված վնասը),
2. պատճառվել է վնաս ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործմամբ, որի վերաբերյալ կնքված չէ ԱՊՊԱ պայմանագիր,
3. վնասը պատճառվել է հափշտակված կամ առանց հափշտակության նպատակի ապօրինաբար տիրացած ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործմամբ,
4. վնաս պատճառված ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած ապահովագրական ընկերությունը ճանաչվել է անվճարունակ, էթե նա պարտավոր էր հատուցել պատճառված վնասը, ինչպես նաև օրենքով սահմանված այլ դեպքերում:

31 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» ստանդարտի, կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Ընկերության կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Ընկերության վերջնական վերահսկող է համարվում ՀՀ քաղաքացի Գագիկ Գրիգորյանը, ով հանդիսանում է մայր կազմակերպության բաժնետեր:

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում:

Կապակցված կողմերի հետ իրականացված գործարքների մանրամասները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2022		2021	
	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմ	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմ
<i>Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն</i>				
<i>Տրամադրած փոխառություններ</i>				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	7,000	-	27,000
Վճարված գումարներ	-	(32,260)	-	(20,000)
Ստացված գումարներ	-	45,000	-	-
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	19,740	-	7,000
<i>Վարձակալության գծով պարտավորություններ</i>				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	36,197	-	-	-
Տարվա ընթացքում վերաչափված	33,523	-	40,330	-
Տարվա ընթացքում տոկոսի կուտակում	3,749	-	2,324	-
Տարվա ընթացքում մարված	(9,963)	-	(6,457)	-
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	63,506	-	36,197	-
<i>Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն</i>				
Համախառն ապահովագրավճարներ	-	2,216	-	1,694
Ֆինանսական վարձակալության գծով տոկոսային ծախս	(3,749)	-	(2,324)	-
Մաշվածության ծախս	(15,772)	-	(16,460)	-

Ընկերության գլխամասային գրասենյակի վարձակալության պայմանագիրը վերակնքված է Ընկերության միակ բաժնետիրոջ հետ, որի արդյունքում առաջացած օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի մնացորդը 31 դեկտեմբերի 2022թ-ի դրությամբ կազմում է 31,444 հազար դրամ (2021թ՝ 16,460 հազար դրամ):

Կապակցված կողմերը կարող են այնպիսի գործարքների մեջ մտնել, որոնք չէին իրականացվի ոչ կապակցված կողմերի միջև, և կապակցված կողմերի միջև իրականացվող գործարքների գներն ու պայմանները կարող են տարբերվել ոչ կապակցված կողմերի հետ գործարքների գներից և պայմաններից: 2022թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը կապակցված կողմերին ունի տրամադրած փոխառություններ շուկայական տոկոսադրույքից ցածր տոկոսադրույքով: Տրամադրված փոխառությունների իրական արժեքը տե՛ս ծանոթագրություն 31-ում:

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2022	2021
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	587,118	413,482
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	587,118	413,482

32 Իրական արժեքի չափումը

Ընկերության ղեկավարությունը սահմանում է իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը չգնանշվող առևտրային արժեթղթերի, ինչպես նաև մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների համար:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին Ընկերության ղեկավարությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ, համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ընկերությունն անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

32.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին

հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված: Չվաստակած ապահովագրավճարները և չվաստակած ապահովագրավճարներում վերաապահովագրողների մասը բացառվել է վերլուծությունից, քանի որ վերջիններս չեն համարվում պայմանագրային պարտավորություններ:

Հազար ՀՀ դրամ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

				Ընդամենն	Ընդամենը
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	իրական արժեք	հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Այլ ակտիվներ	-	26,367	-	26,367	26,367
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դերիտորական պարտքեր	-	2,064,894	-	2,064,894	2,064,894
Վերաապահովագրական ակտիվներ	-	2,015,762	-	2,015,762	2,015,762
Տրամադրած փոխառություններ	-	15,737	-	15,737	19,740
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	94,797	-	94,797	97,547
Ավանդներ բանկերում	-	10,331,291	-	10,331,291	10,331,291
Դրամական միջոցներ	-	618,470	-	618,470	618,470
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Ապահովագրական պայմանագրերի գծով պարտավորություններ	-	3,227,237	-	3,227,237	3,227,237
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	-	1,123,359	-	1,123,359	1,123,359
Այլ պարտավորություններ	-	886,583	-	886,583	886,583

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենն իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Այլ ակտիվներ	-	58,064	-	58,064	58,064
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դերհիտորական պարտքեր	-	1,542,619	-	1,542,619	1,542,619
Վերաապահովագրական ակտիվներ	-	2,349,158	-	2,349,158	2,349,158
Տրամադրած փոխառություններ	-	6,250	-	6,250	7,000
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	94,917	-	94,917	94,856
Ավանդներ բանկերում	-	8,366,907	-	8,366,907	8,366,907
Դրամական միջոցներ	-	920,870	-	920,870	920,870
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Ապահովագրական պայմանագրերի գծով պարտավորություններ	-	3,606,350	-	3,606,350	3,606,350
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	-	601,226	-	601,226	601,226
Այլ պարտավորություններ	-	722,749	-	722,749	722,749

Զվաստակած ապահովագրավճարները, բոնուսների պահուստը, չվաստակած ապահովագրավճարներում և բոնուսների պահուստում վերաապահովագրողների մասը բացառվել է վերլուծությունից, քանի որ վերջիններս չեն համարվում պայմանագրային պարտավորություններ:

Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը մոտավորապես հավասար է հաշվեկշռային արժեքին

Կարճաժամկետ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար (մինչև երեք ամիս) ենթադրվում է, որ, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը: Այս ենթադրությունը կիրառելի է նաև որոշակի մարման ժամկետ չունեցող ցպահանջ ավանդների, բանկային հաշիվների համար:

Ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքներ

Ֆիքսված տոկոսադրույքներով և ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների իրական արժեքը որոշվում է նրանց ճանաչման պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքները համեմատելով նմանատիպ ֆինանսական գործիքների ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքների հետ: Ֆիքսված տոկոսադրույքներով ավանդների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է դրամական հոսքերի վրա՝ զեղչված համանման պարտքային ռիսկ և ժամկետ ունեցող գործիքների տոկոսադրույքներով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այդ գործիքների իրական արժեքը չէր տարբերվում հաշվեկշռային արժեքից:

32.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ

2022

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումներ (Ծանոթ. 13)	-	1,377,704		1,377,704
Ընդամենը	-	1,377,704		1,377,704

Հազար ՀՀ դրամ

2021

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումներ (Ծանոթ. 13)	-	1,467,852		1,467,852
Ընդամենը	-	1,467,852		1,467,852

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

33 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ Ընկերությունը չունի ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ, որոնք ներկայացված են զուտ արժեքով կամ կհաշվանցվեն համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի:

34 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է հիմնական ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների:

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>								
Այլ ակտիվներ	26,367	-	-	26,367	-	-	-	26,367
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	1,021,411	564,366	453,880	2,039,657	25,200	37	25,237	2,064,894
Վերաապահովագրական ակտիվներ	-	1,900,099	115,663	2,015,762	-	-	-	2,015,762
Տրամադրած փոխառություններ	-	-	19,740	19,740	-	-	-	19,740
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	-	-	-	97,547	-	97,547	97,547
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումներ	-	-	301,187	301,187	747,819	328,698	1,076,517	1,377,704
Ավանդներ բանկերում	259,759	703,682	7,720,577	8,684,018	1,647,273	-	1,647,273	10,331,291
Դրամական միջոցներ	618,470	-	-	618,470	-	-	-	618,470
	1,926,007	3,168,147	8,611,047	13,705,201	2,517,839	328,735	2,846,574	16,551,775
<i>Պարտավորություններ</i>								
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ	-	2,673,809	553,428	3,227,237	-	-	-	3,227,237
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	200,162	923,197	-	1,123,359	-	-	-	1,123,359
Այլ պարտավորություններ	649,021	19,035	88,841	756,897	129,686	-	129,686	886,583
	849,183	3,616,041	642,269	5,107,493	129,686	-	129,686	5,237,179
Զուտ Դիրք	1,076,824	(447,894)	7,968,778	8,597,708	2,388,153	328,735	2,716,888	11,314,596
Կուտակված ձեռքվածք	1,076,824	628,930	8,597,708		10,985,861	11,314,596		

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>								
Այլ ակտիվներ	58,064	-	-	58,064	-	-	-	58,064
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	843,905	248,184	431,563	1,523,652	18,766	201	18,967	1,542,619
Վերաապահովագրական ակտիվներ	-	2,165,266	183,892	2,349,158	-	-	-	2,349,158
Տրամադրած փոխառություններ	-	-	7,000	7,000	-	-	-	7,000
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	-	-	-	94,856	-	94,856	94,856
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումներ	-	-	-	-	1,101,021	366,831	1,467,852	1,467,852
Ավանդներ բանկերում	224,423	-	3,980,427	4,204,850	4,162,057	-	4,162,057	8,366,907
Դրամական միջոցներ	920,870	-	-	920,870	-	-	-	920,870
	2,047,262	2,413,450	4,602,882	9,063,594	5,376,700	367,032	5,743,732	14,807,326
<i>Պարտավորություններ</i>								
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ	-	2,972,089	634,261	3,606,350	-	-	-	3,606,350
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	185,229	415,997	-	601,226	-	-	-	601,226
Այլ պարտավորություններ	637,101	15,021	70,627	722,749	-	-	-	722,749
	822,330	3,403,107	704,888	4,930,325	-	-	-	4,930,325
Զուտ Դիրք	1,224,932	(989,657)	3,897,994	4,133,269	5,376,700	367,032	5,743,732	9,877,001
Կուտակված ձեռքվածք	1,224,932	235,275	4,133,269		9,509,969	9,877,001		

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունների և վերաապահովագրական ակտիվների համար, ժամկետայնությունը որոշվում է՝ ելնելով ճանաչված ապահովագրության գծով պարտավորություններից գնահատված դրամական արտահոսքի ժամկետներից: Չվաստակած ապահովագրավճարները, չվաստակած ապահովագրավճարներում վերաապահովագրողների մասը և բոնուսների պահուստը բացառվել է վերլուծությունից, քանի որ վերջիններս չեն համարվում պայմանագրային պարտավորություններ:

Այն հատուցումները, որոնք ծանուցման ենթակա են, կարգավորվում են ծանուցումը ստանալուց անմիջապես հետո:

35 Ապահովագրական և ֆինանսական ռիսկի կառավարում

Ընկերության գործունեությանը բնորոշ է ռիսկերի բազմազանությունը և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում,

ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են: Այդուհանդերձ, Ընկերության նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Ընկերության ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները:

Կարևորագույն ռիսկերն են ապահովագրական և ֆինանսական ռիսկերը: Վերջինս ներառում է պարտքային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը:

35.1 Ապահովագրական ռիսկ

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով Ընկերության հիմնական ռիսկն այն է, որ փաստացի պահանջները և հատուցումները կամ դրանց հետ կապված ժամկետները տարբերվեն սպասված արդյունքներից: Վերոհիշյալը կապված է պահանջների հաճախականության, դրանց խստության մակարդակի, փաստացի վճարված հատուցումների և երկարաժամկետ պահանջների հետագա զարգացման հետ: Այդ պատճառով, Ընկերության նպատակն է ապահովել բավարար պահուստներ այդ պարտավորությունները ծածկելու համար:

Վերը նշված ռիսկի մակարդակը զսպվում է՝ բազմազանեցնելով ապահովագրության պայմանագրերի լայն պորտֆելը: Ռիսկերի փոփոխականությունը նվազեցվում է նաև անդերռայթինգի քաղաքականության պատշաճ ընտրության և իրականացման միջոցով, ինչպես նաև վերաապահովագրության պայմանագրերի կիրառմամբ:

Ռիսկերի զսպման քաղաքականության շրջանակներում Ընկերությունը իրականացնում է ինչպես ֆակուլտատիվ, այնպես էլ օբլիգատոր վերաապահովագրություն: Վերաապահովագրությունը իրականացվում է համամասնական սկզբունքով: Համամասնական վերաապահովագրության հիմնական մասը կազմում է քվոտային վերաապահովագրությունը, որն իրականացվում է Ընկերության գործունեության որոշ դասերի գծով ռիսկի ընդհանուր ենթարկվածությունը նվազեցնելու նպատակով:

Վերաապահովագրողներից վերականգնվող գումարները գնահատվում են ըստ չկարգավորված պահանջների պահուստի և համապատասխանում են վերաապահովագրության պայմանագրերին: Չնայած նրան, որ Ընկերությունն ունի վերաապահովագրության պայմանագրեր, այն չի ազատվում ապահովադիրների նկատմամբ ուղղակի պարտավորություններից և հետևաբար փոխանցված ապահովագրության հետ կապված գոյություն ունի նաև պարտքային ռիսկ, կապված վերաապահովագրողի կողմից վերաապահովագրության պայմանագրերով ստանձնած պարտականությունների չկատարման հետ: Ընկերության կողմից վերաապահովագրության ձեռքբերումը այնպես է բազմազանեցված, որպեսզի Ընկերությունը կախված չլինի մեկ վերաապահովագրողից, իսկ Ընկերության գործառնությունները կախված չլինեն վերաապահովագրության մեկ պայմանագրից:

35.1.1 Ապահովագրության պայմանագրեր

Ընկերությունը հիմնականում կնքում է հետևյալ դասերի ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրեր՝ դժբախտ պատահարների, առողջության, ավտոտրանսպորտային միջոցների, բեռների, հրդեհների և բնական աղետների, ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործումից բխող պատասխանատվության, ընդհանուր պատասխանատվության, ֆինանսական կորուստների, արտասահման մեկնողների և ԱՊՊԱ: Առողջության ապահովագրության գծով պայմանագրերը ապահովադիրներին տրամադրում են բժշկական ծախսերի ծածկույթ, իսկ դրանց վերակնքումը չի երաշխավորվում: Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերը հիմնականում ընդգրկում են 12 ամսյա ժամկետ: Երկարաժամկետ հայցերի դեպքում, որոնց կարգավորման համար մի քանի տարիներ կարող են պահանջվել, առկա է նաև գնաճի ռիսկը:

Առողջության ապահովագրության դեպքում հիմնական ռիսկերն են կենսակերպի փոփոխությունները, համաճարակները և բժշկության և տեխնոլոգիական առաջընթացը: Այս ռիսկերը զգալիորեն չեն տարբերվում կապված Ընկերության կողմից ապահովագրած ռիսկի աշխարհագրական դիրքի, տեսակի կամ արդյունաբերության ճյուղի:

Ռիսկի նման ենթարկվածությունը զսպվում է՝ տարբերակելով ապահովագրական պայմանագրերի մեծ պորտֆելը: Ռիսկերի փոփոխականությունը նվազեցվում է՝ օգտագործելով անդերոայթինգի քաղաքականություն, որն ուղղված է ռիսկերի տարբերակմանը՝ ըստ իրենց բնույթի և ապահովագրավճարների մակարդակների: Վերջինիս կարելի է հասնել՝ իրականացնելով տարբերակում ըստ արտադրության ճյուղերի: Պահանջների վերանայման խիստ քաղաքականությունը՝ նոր և ընթացիկ պահանջների գնահատման, պահանջների կարգավորման ընթացակարգերի մանրամասն վերանայման և պահանջների հնարավոր խարդախությունների հետազոտման տեսքով՝ Ընկերության կողմից օգտագործվող մեթոդներ են ռիսկի հետագա ենթարկվածությունը զսպելու նպատակով: Ընկերությունը խստացնում է պահանջների կառավարման և դրանց արագ գնման քաղաքականությունը՝ անկանխատեսելի իրադարձությունների հավանականությունը նվազեցնելու համար, քանի որ դրանք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության վրա: Գնաճի ռիսկը զսպվում է ուշադրության կենտրոնում պահելով սպասվող գնաճը՝ ապահովագրության գծով պարտավորությունները գնահատելիս:

Ստորև ներկայացված է ապահովագրական պարտավորությունների կենտրոնացվածությունը՝ ըստ ապահովագրության դասերի.

Հազար ՀՀ դրամ

	2022			2021		
	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերաապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերաապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	231,871	(1,415)	230,456	327,404	(934)	326,470
Առողջության ապահովագրություն	1,523,957	(6,151)	1,517,806	1,273,844	(33,793)	1,240,051
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	410,770	(132,834)	277,936	324,534	(110,576)	213,958
Օդանավերի ապահովագրություն	36,406	(15,268)	21,138	-	-	-
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	1,034,150	(944,909)	89,241	1,657,301	(1,585,260)	72,041
Հրդեհից և բնական աղետներից, գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	1,009,516	(469,317)	540,199	1,149,215	(616,186)	533,029
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	26,508	-	26,508	33,204	-	33,204
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	372,078	(218,394)	153,684	258,979	(155,303)	103,676
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	685,618	(637,625)	47,993	210,058	(189,317)	20,741
Աջակցության ապահովագրություն	105,896	(61,391)	44,505	143,460	(92,025)	51,435
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	3,078,035	-	3,078,035	3,118,538	-	3,118,538
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,514,805	(2,487,304)	6,027,501	8,496,537	(2,783,394)	5,713,143

Ընկերությունը սահմանում է առավելագույն սահմանաչափեր, որոնք նա պատրաստ է ընդունել ապահովագրության պայմանագրերից բխող ռիսկի կենտրոնացումների գծով: Բացի այդ, Ընկերությունը հետևում է այդ սահմանաչափերին ռիսկերի գնահատման և ընդունման (անդերաայթինգ) ժամանակ:

Առավելագույն կորուստը, վերաապահովագրությունից հետո, որ Ընկերությունն ընդունում է յուրաքանչյուր պայմանագրի գծով, ընդհանուր կապիտալի 10%-ն է կազմում, համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի կանոնակարգերի:

Հիմնական ենթադրություններ

Ընկերության պարտավորությունների գնահատման հիմքում ընկած հիմնական ենթադրությունը այն է, թե արդյո՞ք Ընկերության ապագա պահանջների զարգացումը նման կլինի անցյալ պահանջների զարգացումների փորձին: Դրանք ներառում են ենթադրություններ, կապված պահանջների գծով միջին ծախսի, պահանջների կարգավորման ծախսերի, սպասվող վնասաբերության ցուցանիշների և յուրաքանչյուր տարում դժբախտ պատահարների գծով պահանջների քանակի հետ: Օգտագործվում են լրացուցիչ որակական դատողություններ՝ գնահատելու համար, թե որ տենդենցները կիրառելի չեն ապագայի համար, օրինակ՝ հատուկ ենտ դեպքեր, փոփոխություններ շուկայական պայմաններում, ինչպես օրինակ՝ հանրության վերաբերմունքի փոփոխությունը պահանջների ներկայացման հանդեպ, տնտեսական իրավիճակի փոփոխությունը, ինչպես նաև ներքին գործոններ, ինչպիսիք են պորտֆելի կառուցվածքը, պոլիսների պայմանները, պահանջների կարգավորման ընթացակարգերը:

Հետագա դատողությունները օգտագործվում են որոշելու համար, թե որքանով կարող են արտաքին գործոնները, ինչպիսիք են դատական վճիռները, օրենսդրական դաշտը, ազդել գնահատումների վրա:

Ենթադրությունների վստահելիության վրա ազդող այլ կարևոր հանգամանքները ներառում են տոկոսադրույքները, վճարման ժամկետների երկարաձգումները և փոփոխությունները արտարժույթի փոխարժեքներում:

Այնուամենայնիվ, կապված ՀՀ-ում համեմատաբար նոր ապահովագրական շուկայի հետ, դժվար է կանխատեսել որևէ պահանջի հավանական արդյունքը և ներկայացված պահանջների վերջնական արժեքը: Վնասի վերջնական արժեքի վրա ազդող գործոններից շատերի ազդեցությունը դժվար է որոշել: Այդ պատճառով, Ընկերության ղեկավարությունը պարբերաբար վերանայում է վիճակագրական տվյալները, շուկայական փոփոխությունները և այլ գործոններ, պահուստների ավելի զգուշավոր գնահատման համար:

Զգայունության վերլուծություն

Ապահովագրական պահանջների պահուստները զգայուն են վերոնշյալ հիմնական ենթադրությունների նկատմամբ: Որոշ ենթադրությունների համար հնարավոր չի եղել որոշել քանակական զգայունությունը, ինչպիսիք են օրենսդրական փոփոխությունները կամ գնահատման գործընթացում անորոշությունները:

Ստորև ներկայացված վերլուծությունն իրականացված է հիմնական ենթադրություններում հնարավոր փոփոխությունների համար, այլ ենթադրությունները անփոփոխ լինելու պայմաններում, և ցույց է տալիս ազդեցությունը մինչև հարկումը շահույթի վրա:

Ենթադրությունների փոխկապակցվածությունը զգալի ազդեցություն ունի պահանջների գծով պարտավորությունների վերջնական արժեքը որոշելու վրա, բայց ենթադրությունների փոփոխությունների ազդեցությունը ցույց տալու համար, ենթադրությունները փոփոխվում են անհատական հիմքով: Պետք է նշել, որ այս ենթադրությունների փոփոխությունները գծային չեն:

Հազար ՀՀ դրամ

2022

	Փոփոխություն ենթադրություն երում, %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	
		Համախառն վերաապահո- վագրությունից	Զուտ վերաապահո- վագրությունից
<i>Պահանջի միջին արժեք</i>			
Ավելացում	+10	813,262	773,900
Նվազեցում	-10	(813,262)	(773,900)
<i>Սպասվող վնասաբերության ցուցանիշ</i>			
Ավելացում	+10	797,299	789,320
Նվազեցում	-10	(797,299)	(789,320)

Հազար ՀՀ դրամ

2021

	Փոփոխություն ենթադրություն երում, %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	
		Համախառն վերաապահո- վագրությունից	Զուտ վերաապահո- վագրությունից
<i>Պահանջի միջին արժեք</i>			
Ավելացում	+10	940,255	802,227
Նվազեցում	-10	(940,255)	(802,227)
<i>Սպասվող վնասաբերության ցուցանիշ</i>			
Ավելացում	+10	1,007,023	833,491
Նվազեցում	-10	(1,007,023)	(833,491)

Պահանջների զարգացման աղյուսակ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս գնահատված կուտակային պահանջները, ներառյալ ներկայացված պահանջները և տեղի ունեցած, բայց չներկայացված պահանջները դեպքի յուրաքանչյուր հաջորդ տարվա համար, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, ինչպես նաև կուտակային վճարումները:

Համախառն ապահովագրական պարտավորությունները 2022թ. համար զարգացել են հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Ընդամենը
<i>Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական</i>							
Դեպքի տարվա վերջի դրությամբ	5,580,626	5,732,799	8,024,043	7,744,064	10,004,666	8,464,277	45,550,475
Մեկ տարի անց	5,232,629	7,903,469	8,083,802	7,427,557	9,304,178		37,951,635
Երկու տարի անց	5,445,024	7,865,660	7,937,794	7,511,599	-		28,760,077
Երեք տարի անց	5,394,203	7,985,387	7,925,978	-	-		21,305,568
Չորս տարի անց	5,422,539	7,984,150	-	-	-		13,406,689
Հինգ տարի անց	5,423,094	-	-	-	-		5,423,094
Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական	5,423,094	7,984,150	7,925,978	7,511,599	9,304,178	8,464,277	46,613,276
<i>Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ</i>							
Դեպքի տարվա վերջի դրությամբ	(4,409,604)	(5,641,725)	(5,396,059)	(5,972,848)	(6,797,194)	(7,263,604)	(35,481,034)
Մեկ տարի անց	(5,232,629)	(7,413,244)	(6,554,847)	(7,344,266)	(7,579,987)		(34,124,973)
Երկու տարի անց	(5,380,672)	(7,946,437)	(7,740,876)	(7,391,034)	-		(28,459,019)
Երեք տարի անց	(5,384,598)	(7,970,509)	(7,765,494)	-	-		(21,120,601)
Չորս տարի անց	(5,400,576)	(7,983,468)	-	-	-		(13,384,044)
Հինգ տարի անց	(5,402,452)	-	-	-	-		(5,402,452)
Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(5,402,452)	(7,983,468)	(7,765,494)	(7,391,034)	(7,579,987)	(7,263,604)	(43,386,039)
Ընդամենը համախառն ապահովագրական պարտավորությունները ստ հաշվեկշռի	20,642	682	160,484	120,565	1,724,191	1,200,673	3,227,237

Չուտ ապահովագրական պարտավորությունները 2022թ. համար հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Ընդամենը
<i>Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական</i>							
Դեպքի տարվա վերջի դրությամբ	5,126,325	5,403,889	6,126,614	6,780,766	7,746,204	7,909,074	39,092,872
Մեկ տարի անց	4,922,829	7,174,022	6,352,829	6,960,508	7,558,853		32,969,041
Երկու տարի անց	5,120,771	7,152,081	6,526,681	6,948,377	-		25,747,910
Երեք տարի անց	5,070,699	7,176,529	6,523,475	-	-		18,770,703
Չորս տարի անց	5,101,404	7,176,297	-	-	-		12,277,701
Հինգ տարի անց	5,101,570	-	-	-	-		5,101,570
Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական	5,101,570	7,176,297	6,523,475	6,948,377	7,558,853	7,909,074	41,217,646
<i>Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ</i>							
Դեպքի տարվա վերջի դրությամբ	(4,200,893)	(5,403,889)	(5,235,331)	(5,759,014)	(6,682,114)	(6,919,819)	(34,201,060)
Մեկ տարի անց	(4,922,829)	(7,093,726)	(6,281,348)	(6,887,211)	(7,439,756)		(32,624,870)
Երկու տարի անց	(5,060,864)	(7,147,822)	(6,445,397)	(6,932,741)	-		(25,586,824)
Երեք տարի անց	(5,064,583)	(7,171,894)	(6,456,809)	-	-		(18,693,286)
Չորս տարի անց	(5,080,561)	(7,175,922)	-	-	-		(12,256,483)
Հինգ տարի անց	(5,081,124)	-	-	-	-		(5,081,124)
Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(5,081,124)	(7,175,922)	(6,456,809)	(6,932,741)	(7,439,756)	(6,919,819)	(40,006,171)
Ընդամենը համախառն ապահովագրական պարտավորությունները ստ հաշվեկշռի	20,446	375	66,666	15,636	119,097	989,255	1,211,475

35.2 Պարտքային ռիսկ

Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի: Հիմնական ոլորտները, որտեղ Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, հետևյալն են՝

- Մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվներ և բանկային հաշիվներ,
- Ավանդներ բանկերում,
- Ապահովագրության գծով պարտավորություններում վերաապահովագրողի մաս,
- Վերաապահովագրողների նկատմամբ պահանջներ արդեն վճարված պահանջների գծով,
- Ապահովադիրների նկատմամբ պահանջներ,
- Ապահովագրության միջնորդների նկատմամբ պահանջներ:

Պարտքային ռիսկի հետագա բացահայտումներում չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում վերաապահովագրողի բաժինը ընդգրկված չէ վերաապահովագրական ակտիվների կազմում, քանի որ այն ֆինանսական ակտիվ չէ:

35.2.1 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը

Ընկերության ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցներ:

35.2.2 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Վարկանիշներ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը տրամադրում է տեղեկատվություն Ընկերության պարտքային ռիսկի չափի վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ դասակարգելով ակտիվները համաձայն գործընկեր կողմի վարկանիշների՝ ըստ միջազգային վարկանշային գործակալությունների:

Հազար ՀՀ դրամ	Ոչ		Զվարկանշված	Ընդամենը
	Ներդրումային կատեգորիա	ներդրումային կատեգորիա		
Այլ ակտիվներ	-	-	26,367	26,367
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	314,624	-	1,750,270	2,064,894
Վերաապահովագրական ակտիվներ	2,015,762	-	0	2,015,762
Տրամադրված փոխառություններ			19,740	19,740
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	97,547	-	97,547
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումներ	-	1,377,704	-	1,377,704
Ավանդներ բանկերում	-	6,588,764	3,742,527	10,331,291
Դրամական միջոցներ	-	344,093	274,377	618,470
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>2,330,386</u>	<u>8,408,108</u>	<u>5,813,281</u>	<u>16,551,775</u>
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>2,509,250</u>	<u>6,166,666</u>	<u>6,131,410</u>	<u>14,807,326</u>

35.2.3 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Ընկերությունն ունի պարտքային ռիսկի քաղաքականություն, որը գնահատում և սահմանում է, թե որն է համարվում Ընկերության համար պարտքային ռիսկ: Քաղաքականությունը կանոնավոր կերպով վերանայվում է ռիսկային միջավայրի փոփոխությունների հետ համապատասխանությունն ապահովելու նպատակով:

Վերաապահովագրությունն օգտագործվում է ապահովագրության ռիսկը կառավարելու նպատակով: Այնուամենայնիվ, սա չի ազատում Ընկերությանը իր հիմնական ապահովագրային պարտավորությունից: Եթե վերաապահովագրողը որևէ պատճառով չի կատարում պահանջի

վճարում, ապա Ընկերությունը պարտավորվում է վճարել ապահովադիրին:
Վերաապահովագրությունը կատարվում է այն գործընկեր կողմերի հետ, որոնք ունեն դրական վարկային գնահատական, իսկ ռիսկի սահմանաչափից հնարավոր է խուսափել, հետևելով գործընկեր կողմերի սահմանափակումներին վերաբերող քաղաքականության ուղեցույցին, որը սահմանվում է ամեն տարի Խորհրդի կողմից և ենթակա է կանոնավոր վերանայման:
Վերաապահովագրողների վարկունակությունը հաշվի է առնվում տարեկան կտրվածքով վերանայելով ֆինանսական կայունությունը՝ պայմանագիրը վերջնական տեսքի բերելուց առաջ:

35.2.4 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, գործընկեր կողմերի հետ դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Ընկերությունը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված ակտիվներ

Ժամկետանց են համարվում այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ:

31.12.22թ. դրությամբ Ընկերության ժամկետանց, բայց չարժեզրկված ֆինանսական ակտիվները կազմում են 234,003 հազար դրամ (2021թ.՝ 75,282 հազար դրամ):

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Որպեսզի ակտիվները դասակարգվեն որպես ժամկետանց կամ արժեզրկված, պայմանագրով սահմանված վճարումները պետք է կատարվեն 90 օրվա ընթացքում: Ժամկետանց կամ արժեզրկված ակտիվների համար գրավային ապահովածություն չի նախատեսվում:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվները կազմում են 162,232 հազար դրամ (2021թ.՝ 38,920 հազար դրամ):

Ժամկետանց կամ արժեզրկված ակտիվների համար գրավային ապահովածություն չի նախատեսվում:

35.3 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Շուկայական ռիսկը ներառում է տոկոսադրույքի ռիսկը և արտարժույթի ռիսկը:

35.3.1 Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Ընկերության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Ընկերության ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայուն չէ տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ:

Չուտ եկամտի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով հաստատուն տոկոսադրույքով առևտրային ակտիվները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները: Չուտ եկամտի զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ:

Հազար ՀՀ դրամ 31 դեկտեմբերի 2022

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ եկամտի զգայունություն
ՀՀ դրամ	+1	(36,280)
ՀՀ դրամ	-1	38,230

Հազար ՀՀ դրամ 31 դեկտեմբերի 2021

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ եկամտի զգայունություն
ՀՀ դրամ	+1	(49,640)
ՀՀ դրամ	-1	52,650

35.3.2 Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Ղեկավարությունը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային ռիսկերի համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Շնկերության ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և այլ համապարփակ եկամտի վրա: Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքն արտացոլում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2022		2021	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	+10	26,071	+10	28,504
ԱՄՆ դոլար	-10	(26,071)	-10	(28,504)
Եվրո	+10	179	+10	1,945
Եվրո	-10	(179)	-10	(1,945)

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>				
Այլ ակտիվներ	26,367	-	-	26,367
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	2,002,472	61,963	459	2,064,894
Վերաապահովագրական ակտիվներ	2,015,762	-	-	2,015,762
Տրամադրված փոխառություններ	19,740	-	-	19,740
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	97,547	-	-	97,547
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումներ	1,377,704	-	-	1,377,704
Ավանդներ բանկերում	9,805,069	526,222	-	10,331,291
Դրամական միջոցներ	591,110	24,962	2,398	618,470
Ընդամենը ակտիվներ	15,935,771	613,147	2,857	16,551,775
<i>Պարտավորություններ</i>				
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ	3,227,237	-	-	3,227,237
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	755,182	367,654	523	1,123,359
Այլ պարտավորություններ	886,583	-	-	886,583
Ընդամենը պարտավորություններ	4,869,002	367,654	523	5,237,179
Զուտ դիրք 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,066,769	245,493	2,334	11,314,596
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	14,323,220	483,610	496	14,807,326
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	4,750,435	179,064	826	4,930,325
Զուտ դիրք 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,572,785	304,546	(330)	9,877,001

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը և Եվրո: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

35.4 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողության հետ: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Ընկերությունը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Ընկերությունը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Իրացվելիության ռիսկը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Ընկերության հետ մասնավորապես:

Ընկերության իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Ընկերությունը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Ընկերություն օգտվել է ՖՀՄՍ 4 «Ապահովագրության պայմանագրեր»-ի 39 հոդվածի դ կետի i. մասից՝ ՖՀՄՍ 7-ի 39-րդ պարագրաֆի «ա» կետով պահանջվող մարման վերլուծության փոխարեն բացահայտելով տեղեկատվություն ճանաչված ապահովագրական պարտավորություններից առաջացող զուտ դրամական արտահոսքերի գնահատված ժամկետների վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Տես ծանոթագրություն 34-ն այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար:

Հազար ՀՀ դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	Գնահատված չգեղչված զուտ դրամական հոսքեր		
		Մինչև 1 տարի	1 տարուց ավելի	Ընդամենը
2022թ. դեկտեմբերի 31				
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ	3,227,237	3,227,237	-	3,227,237
Ընդամենը	3,227,237	3,227,237	-	3,227,237
2021թ. դեկտեմբերի 31				
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ	3,606,350	3,606,350	-	3,606,350
Ընդամենը	3,606,350	3,606,350	-	3,606,350

35.5 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկն ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Հնկերության ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ ապահովագրական, պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Հնկերության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Խորհուրդը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Հնկերության ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Հնկերության ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Հաշվետվությունները ներկայացվում են Խորհրդին:

36 Կապիտալի համարժեքություն

Հնկերությունը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Հնկերության կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Հնկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Հնկերության կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Հնկերությունը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Հնկերությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Հնկերությունը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների

համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և վճարունակության պահանջվող մեծության ու ռիսկով կշռված ակտիվների մեծության հանրագումարի միջև սահմանային հարաբերակցությունը սահմանվում է 100%:

Հաշվետու տարվա ընթացքում Ընկերությունը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալը, ռիսկով կշռված ակտիվները, վճարունակության պահանջվող մեծությունը և կապիտալի համարժեքության դրույքաչափի հաշվարկը՝ համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2022 (աուդիտ չարված)	2021 (աուդիտ չարված)
Հիմնական կապիտալ	6,333,216	5,247,312
Լրացուցիչ կապիտալ	539,167	-
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	6,872,383	5,247,312
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	563,050	563,050
Վճարունակության պահանջվող մեծություն	4,131,807	2,750,869
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ (Ն1.2 նորմատիվ)	146%	158%

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ապահովագրական ընկերությունների համար սահմանվում է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 1,500,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով: